

Βεκπὰὰτὶβ̀ε πὰτὶρι δέρι Di mpátiri to t̀i náaǹti

Βεκπὰὰτὶβ̀ε πὰτὶρι δέρι σοτέ diketiri kó tináaǹti nti. Ke ti náa nSudaa kabe nè Isidayeeri kabe de kó βεκπὰὰτὶβ̀ε sɔmbe kó tináaǹti.

De kó dipátiri kó diwétiri ketiri ti náa ny-Isidayeeri kó βεκπὰὰτὶβ̀ε do b̀t̀innémè mme Kuyie nkè k̀uu p̀onte be kó dikpàà̀tiyuu. Asidii kóo kpàà̀ti weè do bè do mudoò ké bè na k̀ep̀imm̀ú beǹit̀ib̀e mabè k̀ék̀onnè o cie.

De kó dipátiri ketiri mièke nke bè nàkémè Edisee p̀i mm̀ù t̀omm̀ú. Edisee do tú Kuyie mpããnáaǹti náaǹto nwe wèè do σοτέ Edii f̀t̀iri.

De kó dipátiri kó diwétiri diketiri mukamm̀u 18-25 ti náa nSudaa kó dikpàà̀tiyuu do kraámè dimáa k̀emonte mediè nkétuake yebie ntekòtè nè sipísitããti (130) kè Babidanni kóo kpàà̀ti Nebukannesaa yàa bè donè mudoò k̀efiete Sedisademmu èi, k̀ep̀onte Kuyie ncĩètè, k̀ep̀imm̀ú beǹit̀ib̀e mabè k̀ék̀onnè Babidanni.

Di mpátiri náaǹti duó ke dòmmè

1. Edii t̀omm̀ú kó kumànku 1-2
2. Edisee kó mut̀omm̀ú k̀ent̀o k̀étuakènè Isidayeeri kó dikpàà̀tiyuu p̀ontemè 3-17
4. Sudaa kpàà̀tiyuu kó tináaǹti k̀étúoté Esekiasi t̀omè tikpàti k̀ent̀o k̀étuakènè be dootitabè bè p̀ímm̀úmè ke k̀onnè 18-25

Okpàà̀ti Aasia beém̀mè dibòò Baadi-Sebuudi

1 Okpààti Akabu kũũ nkó difõnkùò kè Mɔabu kɔbɛɛ yetemu Isidayɛɛribe kpeti.

2 Diyiè mari kòo kpààti Aasia mbo Sammarii okpààti c̣f̣èṭè kudànkù ìnkè kédonní kéḳɔute ṃediè nkéṭõ nyeṭõrè ké yè nàké ke ḍò: Ḳɔtenè Ekuṇɔ ḳébeé ndiḅɔò Baadi-Sebuudi ḳéyà kè m bo miɛṭé.

3 Kè ti Yiè nKuyie nṭõnní ku ṭõnni mari kè dii nàké Edii Tisibiti èi kou ke ḍò: Íṭé ḳéḳɔte ḳéconè Sammarii ḳóo kpààti ḳó yeṭõrè ké yè beke ke ḍò: Kuyie nyí bomu Isidayɛɛribe tenkè kòò duó nkè di ḳòte Ekuṇɔ ke bo beé mbe ḅɔò Baadi-Sebuudaa?

4 Nè de kp̣éi nti Yiè nKuyie ntu nh ò nàké ke tú ò mè nduó dii ḍòu ò ṭénke í iti, ò yóó kúmu.

Edii ti mbè nàké ḳép̣ɛṭé.

5 Kòo kpààti Aasia ḍò ṭõ mḅɛɛ ẉɛto o borè kòo bè beke ke ḍò: Dè ḍòmme kè di ẉɛtení?

6 Kè bèè ò ṭènné ke ḍò: Onìti ṃaù ẉɛè ti conè ke tú tí ẉɛtení ke da beke ke tú, ti Yiè nKuyie nyí bomu Isidayɛɛribe tenkè ḳàa duó nkè ti ḳòte Ekuṇɔ ke beé mbe ḅɔò Baadi-Sebuudaa? Ò tu nè de kp̣éi nha mè nduó dii ḍòu a í yóó íté, a yóó kúmu.

7 Kòo bè beke ke ḍò: Onìti ẉɛè di conè ke di nàké de ḳó tináaṅti ò ḍòmme?

8 Kè bèè ò ṭènné ke ḍò: Onìti nwe ke dáátí diyaàbòrì bè dùòḳénè di yòyó ḳó ticiti ke bou f̣enaàḳṅf̣è o ka.

Kòo kpààti ḍò: Edii nwe Tisibiti èi kou.

Aasia dómè ḳép̣i nhEdii

9 Kòo kpààti deite kuḥããp̣ònkù nè beḥããp̣òmbè sip̣iṣiṇuṃṃù kè bèè dekoo Edii ḳàri dè diṭàri ìnkè kòò nàké ke ḍò: Kuyie nkóo ṇìti, okpààti tu a c̣úṭéní!

10 Kè Edii bè tḗnné ke dò: Kè mènke nwe n tùmè Kuyie nkóo nìtì, muhǎǎ ncúténí keĩnkè ke da cóúté f́ nnè a kǎbe.

Kè muhǎǎ ncúténí kóò còúté wenwe nè o kǎbe.

11 Kòo kpààtìi yíé kětōnko kuhǎǎpònkù tekù nè behǎǎpòmbè tǎbè sipísìnùmmù kè bèe dekoò kóò nàké ke dò: Kuyie nkóo nìtì, okpààtì tu a cúténí.

12 Kòo bè tḗnné ke dò: Kè mènke nwe n tùmè Kuyie nkóo nìtì muhǎǎ ncúténí keĩnkè ké da cóúté f́ nnè a kǎbe!

Kè muhǎǎ ncúténí kóò còúté wenwe nè o kǎbe.

13 Kòo kpààtìi Aasia yíé kětōnko kuhǎǎpònkù tǎǎnkù nè behǎǎpòmbè tǎbè sipísìnùmmù. Kè bèe tuǎkoo Edii borè kénínkóo o ìkè kuhǎǎpònkù kùù bè ni kè kùu ò bàntè ke dò: Kuyie nkóo nìtì, donté ti wũ̀, mmí nnè be nnìtìbè sipísìnùmmù ti tú a kó betǎmbè mbe, a báá ti kuǎ,

14 kéndonnè muhǎǎ ncúténímè ke còúté titōntì ketitì tidéti nè ti kó benìùbè bemou. Di mmònnì donté nh ònnì ke bá n kuǎ!

15 De mònnì kè ti Yìè nKuyie ntōnnìi nàké Edii ke dò: Neìnè we kè dí cúté, a bá nhò yìèkù.

Kè Edii íté kóò neìnè kè bèe cúté, kékote okpààtì borè.

16 Kè Edii ò nàké ke dò: Ti Yìè nKuyie ntu a mè nkòtemè Ekunoo ke beé mbe bòò Baadi-Sebuudi, nè de kpéi nha ténke í iti a mè nduó dìi dǎù ìnkè. A yóó kúmu.

17 Kè Aasia mènkee kú ti Yìè nKuyie nti nàkémè Edii, kòò ti béi. Ò ku memme kòo tebite Yodammu sòoté tikpàtì ke yé Aasia do í mǎkemè debire. Dè do ś nSosafati bire Yodammu tǎu Sudaa kǎbe kóo kpààtì bo o kpàtì benni déri ndi.

18 Aasia dǎ̀rìmè tēmè nè o tōmmú dè wàrimu
Isidaγερìβε kpààtibè dǎ̀rìmè pátìri mieke.

2

Kuyie ntùótémè Edii

¹ Nte dè do wũ̀skémè ti Yiè Kuyie ndó kètúóté d̀i
m̀nnì Edii nè tef̀d̀ntè kédekenè keĩnkè.

Edii nè Edisee bè do iti Kidikaadi nwe,

² kè Edii náké Edisee ke d̀: Nkpaá die, ti Yiè
nKuyie nni ntō mBetεedi nwe.

Kè Edisee parikè ke d̀: Ti Yiè nKuyie mbomu kàa
bo, n yí yóó da yóu!

Memε kè bèe nei kékote Betεedi.

³ Ti Yiè nKuyie mpããnáãntì náambè tǎ̀bè bèè tikú
Betεedi kè bèe yènní kέco Edisee kóò beke ke d̀: A
yé ke d̀ nKuyie nyóó túóté yíe nha cice kédekenè
keĩnkàà? Kòo bè tḗné ke d̀: N yému, yĩnè yúóó.

⁴ Kè Edii yíe kénáké Edisee ke d̀: Nkpaá die, ti Yiè
nKuyie nni ntō nSedikoo nwe.

Kè Edisee parikè ke d̀: Ti Yiè nKuyie mbomu kàa
bo, n yí yóó da yóu! Kè bèe nei kékote Sedikoo.

⁵ Ti Yiè nKuyie mpããnáãntì náambè tǎ̀bè bèè bo
Sedikoo kè bèe yènní kέco Edisee kóò beke ke d̀:
A í yé ke d̀ nti Yiè nKuyie mbo túóté yíe nha cice
kédekenè keĩnkàà? Kòo bè tḗné ke d̀: N yému, yĩnè
yúóó.

⁶ Kè Edii ò náké ke d̀: Nkpaá die, ti Yiè nKuyie nni
ntō nSuditεε nwe.

Kè Edisee parikè ke d̀: Ti Yiè nKuyie mbomu kàa
bo, n yí yóó da yóu.

Kè bèe sǎ̀oté kénneí bedé.

7 Kè Kuyie mpāānāaṅtì náam̀bè t̀bè sipísìnùmm̀u k̀atení k̀encóm̀m̀ú m̀edétimè, Edii nè Edisee kè bè bo kukó nSuditēē také.

8 Kè Edii dáté o yaàb̀òrì k̀é d̀ì kp̀éú nk̀époté Suditēē kó m̀menie nkè m̀èe k̀éété k̀écóm̀m̀ú tip̀ítì t̀idé kè bèe na dekperè k̀ésénté.

9 Bè s̀èntóo d̀ì m̀ònnì kè Edii beke Edisee ke d̀ò: A d̀ó ba? Kè n dè nda d̀òò kè Kuyie nné na kè n túóté k̀édekenè k̀eĩnkè?

Kè Edisee d̀ò: N d̀ó k̀épeté Kuyie nYaá mm̀ùù da bonè m̀ummu kuce m̀èdémè.

10 Kè Edii d̀ò: A m̀ békú dè yóumu, k̀àa ñ ẁùó n yiti d̀ì m̀ònnì ke deètì k̀eĩnkè a bo dè p̀èté, kè m̀èe d̀òke a báá dè p̀èté.

11 Bè ńi memme ke náante k̀é nyóó daatení k̀éyà tekp̀arisāntè matè kè t̀è c̀ú mmuhā́á nkè sisēĩ s̀ìl t̀è d̀eri kè s̀ì c̀ú mmuhā́á. Kè s̀ì tuakénì be borè k̀écóm̀m̀ó be cuokè, kè f̀ef̀òdónf̀ee túóté Edii nè tekp̀arisāntè k̀édekenè k̀eĩnkè.

12 Kè Edisee ndè ẁùó nk̀ékuónko ke d̀ò: N cice! N cice! Isidayeeri be kp̀arisēĩ nè si d̀èèbè tu f̀́ nwe.

Ò me nyĩ kóò m̀òntóo ke p̀ĩ nho yaàb̀òrì k̀ékété yek̀étiyè ỳédéé,

13 k̀étúóté Edii yaàb̀òrì ò b̀onténì d̀ì k̀éẁete k̀encóm̀m̀ú kukó nSuditēē b̀ènnì,

14 ke to Edii yaàb̀òrì ò túóté d̀ì, k̀é d̀ì poté menie nke d̀ò: Ti Yiè nKuyie nhEdii t̀ũ nk̀ù borè? K̀éyí k̀époté menie kè m̀èe k̀éété, k̀ò sénté.

15 Kè Kuyie mpāānāaṅtì náam̀bè t̀bè bembè bèè do t̀íkú m̀edétimè, kè bèe ò yà k̀ébéi nke d̀ò: Kuyie nYaá mm̀ùù do bonè Edii, muù bonè Edisee, k̀ékétóo kóò conè k̀énínkú k̀ésĩnnóo o ìkè.

16 Kòò nàké ke dò: Tínti a kó betõmbè ti miéke yekõmbò yembè bomu sipísìnùmmù, duó nkè bèe kòte kéwammú a cice kényà ti Yiè nKuyie nYáá mbá nhò tùóté ke kòte ke dootóo ditārì mari ìnkè yoo kubiriku makù miéke.

Kè Edisee yete ke dò: Báá tōnnè òmòu.

17 Kè bèe yetoo ke baa nhò kòónnè kòo mbo ke dò: Tōnnè be! Kè bèe tō mbenìtibè sipísìnùmmù, kè bèe kòte kénwaa nhEdii ke dò yewe yètāāti bá bè í nhò yà,

18 kèwētēní Edisee borè Sedikoo, kòo bè nàké ke dò: N do di nàkému kè n dò di báá kòte!

Edisee wènkùnnemè Sedikoo kó menie

19 Kè Sedikoo eì kòbe nàké Edisee ke dò: Okóti, a wúómmu a mómmuò nti eì wennimè, menie nnè í wenni dèmarè í peí ti tenké miéke.

20 Kòo bè nàké ke dò: Wáánnènní dibúpànnì, kéānné mukókúó nkè n duó.

Kè bèe dè nhò duó.

21 Kòo kòte dinébòrì kéānné mukókúó ndi miéke kébéí nke dò: Ti Yiè nKuyie ntu kù wènkùnnemu me nnie, mmè ténke í yó ntouní mukũũ nyoo dèmarè í mpeí di tenké miéke.

22 Menìme kè menie nwenke kéndònnè Edisee béimmè, ke kpaá wenni nè yíenní.

Ibí daámè Edisee kòo ì bənté kusĩnkù

23 Kè Edisee íté de borè kèndeètì Betēedi, de kó diheì do bo ditennì ndi. Ò kèrí dìì m̀nnì ke deètì Betēedi kè idapùmbí yènní Betēedi ké nhò sãã nke tú: Dekení a yukũōtikù! Dekení a yukũōtikù!

24 Kè Edisee wēēte ké nyì wùó nké ì bənté kusĩnkù nè ti Yiè nKuyie nyètìrì kè depĩmpĩnnèe yènní

dèdèrè kẹ́pímmú ìì dapùmbí sipísìnàà nè ìdèì kètòtè tṣ̀tè.

²⁵ Ò de nyìtè kẹ́deke Kadimeedi tārì, kẹ́ítè dende kẹ́wète Sammarii.

3

Yodammu náámmè Isidayeeriḃe kóo kpààti

¹ Sosafati Sudaa kàḃe kóo kpààti kpààti benni tẹ́píítè nè diniínnì miẹke nke Akabu birẹ Yodammu náámmè Isidayeeriḃe kóo kpààti, kẹ́mbo Sammarii ke baké Isidayeeriḃe ke dò yẹḃie ntepíítè nè yèdèè.

² Kẹ́ Yodammuu dọ̀dò ti Yìè nKuyie nyí dọ̀ dè, o yei nné í ntù̀̀̀ke o cice nè o yā̀ bè do dọ̀dò mè. Weè do pù̀̀̀ ndibà̀̀̀ Baadi kó diwū̀̀̀stà̀̀̀nnì o cice do maá di.

³ Ke né nkpaá taunè meyi nNabati birẹ Sedoboammu do tanné Isidayeeriḃe mèè miẹke. Ò do í mè yóu.

Isidayeeriḃe do domè Məabu kəḃe mudoò

⁴ De m̀̀̀nnì kẹ́ Məabu kóo kpààti Mesa tu opecēnti, ke níí ndò nkéduó mbá diì benni Isidayeeriḃe kóo kpààti ipeni tekəupíkù̀̀̀tè (100000), nè yepedakè yèè cìtì òkù̀̀̀ tekəupíkù̀̀̀tè (100000).

⁵ Kẹ́ Akabuu kú kòo yete Isidayeeriḃe kpeti.

⁶ De yiè kòo kpààti Yodammuu yènnì Sammarii kẹ́kaa nyIsidayeeriḃe bəm̀̀̀u,

⁷ kètṣ̀ nkè bèè náké Sudaa kàḃe kóo kpààti ke dò: Okpààti Yodammu tu Məabu kóo kpààti weè yete o kpeti, kòdò tu kàa bo yie nhá kəto o kè di ò dokénè. Kẹ́ Sudaa kàḃe kóo kpààti bè tẹ́h́né ke dò: N kəroomu, mí nnè we ti tú onìtì òmáà ndi. N nìtibè tu o kəḃe m̀̀̀be kè n sḗi tú o kpesi.

8 Kè Yodammuu yíe kòò beke ke dò: Ɖnkuce nku ti yóó kétéme? Kòò dò: Edammu kó kuce kùù yìè dikpàà.

9 Memme kè bèe wēnné Isidayeeribe kóo kpààti nè Sudaa kabe kou nè Edammu kou kékété, ke dò kuce yewe yeyiekè kè menie ndónté behããpòmbè nè iwũõ ìì tɔ be nenti.

10 De mōnni kè Isidayeeribe kóo kpààti kuónko ke dò: Ti pàkémú! Ti Yiè nKuyie nkuù ti tii ntinti be nkpààtibè titãati ke bo ti ãnné Mɔabu kabe nou miẽke.

11 Kè Sudaa kabe kóo kpààti dò: Ti Yiè nKuyie m pããnaãnti náãntò mǎù í bo die nke dò nti kɔte o borè kòo beé nKuyie nti kpéináà? Kè Isidayeeribe kóo kpààti kóo tǔnti mǎù dò: Safati birẽ Edisee bomu die nwèè do ãã Edii menie nkòò niti.

12 Kè Sudaa kabe kóo kpààti dò, ò yóó ti nákémú ti Yiè nKuyie nti dónè ti.

Memme kè bèe nei betãati, Isidayeeribe kóo kpààti nè Sudaa kabe kou nè Edammu kou kékɔte káyà Edisee.

13 Kè Edisee náké Isidayeeribe kóo kpààti ke dò: Kè n kpeti né da dōnnè me? Kɔte káyà ti Yiè nKuyie mpããnaãnti náãmbè a cice nè a yõ be kabe, kè Isidayeeribe kóo kpààti dò: Dè í tú ti Yiè nKuyie nkuù ti tii ndie ntinti be nkpààtibè titãati ke bo ti ãnné mMɔabu kabe nou miẽkaà?

14 Kè Edisee ò tēhné ke dò: Ti Yiè nKuyie Mpakɛdaa, n tú kùù kóo tǔnti, kè dè í tú ku kpéi nnè Sudaa kabe kóo kpààti Sosafati kpéi, n na bá ndake a kpeti, n keté ke na bá nda wènté bá sám̀pó.

15 Kòò deè ke dò: Wáánnènní wèè bie nkukùtidùkù.

Kè bèè ò waanní, kòo bentε, kè ti Yiè nKuyie nYáá ncúténí Edisee ìnkè.

¹⁶ Kòo béi nke dò: Ti Yiè nKuyie ntu dí dammú yefòtè yefòtè dikondaa dii mmieke.

¹⁷ Tí Yiè nKuyie mbéimmu ke tú: Di í yóó keè kuyaakù, di me nyí yóó yà fettaafè nè memme kè menie nné píe ndikondaa dimòu, kè di yá díndi nè di ããpòmbè nè di wũõ ìì tò di nentì.

¹⁸ Dendε keté ke né tú desámpórè nde ti Yiè nKuyie mborè, kù yóó ànnému Mòabu kòbe di nòu mieke.

¹⁹ Kè di può mbe ekè dieyè nè iduotí fité yè, kékõũ detie ndemòu bè yo ndèè be, kékínné be nébòrè yemòu, kérié mbe paa ndemòu yetárè kè dèe cake.

²⁰ Kè dèe wenté dikũnweñni bè õõ fíé dìì m̀nnì iwũõ Kuyie. Kè menie nyènní Edòmmu bíékè, kérié mbe tenkè kemòu.

²¹ Ke s̄õ mMòabu eì kòbe kèè bekpààtìbè bètããti bàátímè ke yóó bè do mudoò, kè bèè tíí mbèè kó dimàà dò nkéna kékòte mudoò kè bèè kòte kéoke be temm̀nku.

²² Dè wenté dìì m̀nnì kè diyie yènnì, kè di-wennécànni tiité menie nyĩnkè kè Mòabu kòbe yà menie nkó kuwũòkù, kè kù ndò mmeyĩ.

²³ Kè bè dò: Meyĩ mme, beè kpààtìbè beè kònté ke kùò bemáà, tí kòtenè kéhéí be kperε.

²⁴ Bè tũòkení dìì m̀nnì Isidayεeribe kari, kè bèè ootení ké bè do tiyẽiti, kè bèè coké kéta be tenkè, kè bèè bè dinté ké bè bèíté béíté,

²⁵ képuò mbe ekè kédooté dooté bá wè ditàri be paa nsààrè mieke ké dè píe nyetárè, kékínné sibií simòu kékõũ detie mbè yo ndèè kó yebe.

⁶ Yediè mpíe ndii m̀nni kédeè kòo náké o biré marè ke d̀: N dùnni didénni!

Kòo biré d̀: Didénni í kraá. De m̀nni ndi mekùò ncòmmùmè.

⁷ Kòo k̀te ké tì nàké Kuyie nkóo ǹti Edisee. Kòo d̀: K̀te ḱfíté de kó mekùò nkéyietí a bànni! Kè ì sùs ndi nyo nf̀ nnè a bí.

Edisee nàkémè Sunemmu kóo nitipòkù ò yóó pèitémè

⁸ Kè Edisee mp̀nké diyie mari Sunemmu èi, kòo nitipòkù m̀u dè bo ke m̀ke o k̀ere mesàà nkéyú Edisee ke d̀ wèe di, kétúóté de kó diyie nè yewe teyè yèè kraani kè Edisee ní de mbáté kédi.

⁹ Diyie mari kòo nitipòkù náké o d̀u ke d̀: N yému ke d̀ nkuyie nkóo nitisàu weè bàtírí ti c̀tè,

¹⁰ yóu kè tí ò ànné kudieku kóo d̀u mmutèi nè dikàri nè tábùri nè fitíre, kòo ní p̀nké wèe de mbáté.

¹¹ Mèmmè diyie mari kè Edisee mp̀nké de borè kébáté kéta kudieku kénduó,

¹² kénáké o kóo t̀nti Keasii ke d̀: N yúni te nc̀tè kóo nitipòkù. Kòo o yúni, kòo k̀tení kécómmó o ìkè.

¹³ Kè Edisee duó nkòo kóo t̀nti náké onitipòkù ke d̀: A d̀ dè ti k̀péi ndè deumu, a dó ti d̀ ba a k̀péi? A dó tí náké okpàati yoo ohãp̀nkóti a k̀péiná? Kòo nitipòkù t̀nné ke d̀: M bo n k̀be cuokè kè dè n naatimu.

¹⁴ Kè Edisee náké Keasii ke d̀: Ti né bo d̀ ba o k̀péi? Kè Keasii d̀: Ó í m̀ke debire, kòo d̀u me nkòté.

¹⁵ Kè Edisee d̀: Yúni we! Kòo ò yúni. Kòo cómmó o dieku bòri,

16 kè Edisee dà: Dè yàa bo nkááké miε nkàa ùúkú dεnitidabirε ndε.

Kòo nitipòkù dà: Àa okóti, Kuyie nkóo nìti a bá n soute, mí nha kóo tǒnti dò!

17 Μεμμε kòo nitipòkùu púo nképeité dεnitidabirε Edisee baα do ò bennénè dii mǎnni.

Edisee fòukùnnemè debirε

18 Kè debirεε kóté. Diyiè mari kékǒté de cice nè betǎmbè bè dèi dè tidiiti.

19 Bè de mbo kè debirε kuónko ke dà: N yuu dii yóu! N yuu dii yóu!

Kè de ciceε náké otǎnti ke dà: Túóté debirε kékǎtenè de yǎ borè.

20 Kòo dè tùóté kékǎte kédúo nde yǎ, kòo ndè ùúkú kè diyiè nyóó cónné yeyo kè dèε kú.

21 Kòo dè dèε nkudànkù kétanné Kuyie nkóo nìti dieku kédúo nho dǎu ñnkè káyènní kékpetínné,

22 káyú o dǎu ke dà: N duó nhotǎnti mǎu nè sǎmmarímú n dá kécokóo Kuyie nkóo nìti borè nde kέwεtení.

23 Kòo ò beke ke dà dè dǒmmε? Kàa kǎri o borè yíε? Otǎnkù pǎnwè dǎke yíε, dè me nyí tú teom̄pùtè. Kòo dà: Dèmarè í dò.

24 Kòo duó nkè bèε bou o sǎmmarímú dikǎri, kòo náké otǎnti ke dà: Kété! A báá cómmú kuce! Kè m̄i sàà í ȳi á cómmú.

25 Μεμμε ò kètémè kékǎte Kuyie nkóo nìti borè Kadimεedi tǎri ñnkè. Kénkpaá díεtiri kè Kuyie nkóo nìti ò yàní kénáké o kóo tǒnti Keasi ke dà: Sunεmmu kóo nitipòkù wenwe kérini.

26 Cokóo kòo co, kòo beke ke dà: Kunaatí nku bakaà? A dǎu kpeínàà? A birε kpeínàà?

Kòo nitipòkùu ò tǝ́hné ke d̀̀: Dèmarè í d̀̀.

²⁷ Kòo nitipòkùu tuokoo Kuyie nkóo nìti borè kénínkóo kǝ́pǝ́ nho naacǝ́i, kè Keasi ndó kóò b̀̀ti. Kè ti Yiè nKuyie nkóo nìti ò nàké ke d̀̀: Yóu we! Ò bo meyeñcaàrìmè mièke nke. Ti Yiè nKuyie mme nyí n nàké o yèmmè cààrèné tì.

²⁸ Kòo nitipòkù d̀̀: Okóti n sòò da mǝǝmu debiraà? N sòò ti n da nàké kè n tú a bá n souté mí nha kóo tǝ́nti.

²⁹ Mǝmǝmǝ kè Edisee nàké Keasii ke d̀̀: Báátí kǝ́túóté m pàati kǝ́kǝ́té, kàa kǝ́rí ke conè òmòu a báa ò d̀̀u. Kòò mǝu me nda d̀̀u nha báa yie. Kàa tùòkoo a nóó m pàati debire ìkè.

³⁰ Kè debire yǝ́ d̀̀: Kuyie mbomu kàa bo, n yí yóó wǝ́te ke í da ñéinè.

Mǝmǝmǝ kè Edisee ò ñéinè.

³¹ Ke sǝ́ nKeasii ò niiténè ke ndó nkupàati debire ìnkè bá tìmatì í d̀̀d̀. Debire í b̀̀éi ndè mme nyí nampe. Kòo wǝ́tení kǝ́co Edisee kóò nàké ke d̀̀: Debire í ènte.

³² Kè Edisee tuokoo, kǝ́ta o dieku ke sǝ́ ndebire duó o d̀̀u ìnkè ke ku.

³³ Kòo taroo kǝ́kǝ́petínné kè bè mbo bedé de mièke, wenwe nè debire, kòo bántè ti Yiè nKuyie.

³⁴ Ke níi okè debire ìnkè kǝ́tuú nho nùu de kperi, o nuò nde kpeyi, ke nóó nho nou de kpesi ìnkè, kénhoke debire ìnkè kè d̀̀e wǝ́te kǝ́tonkè.

³⁵ Kè Edisee cúténí kudieku kǝ́cente, cente, kǝ́wǝ́te kǝ́deke kǝ́oke debire ìnkè ke d̀̀ kuce mǝ́yiekè kè d̀̀e cǝ́ ñkǝ́wénténí.

³⁶ Kè Edisee yú Keasii ke d̀̀: Yúní weè nitipòkù!

Kè Keasi ò yúní. Kòò kǝ́too Edisee borè. Kè Edisee d̀̀: Túóté a birè.

³⁷ Kòo taroo kénínkóo Edisee ìkè kǝ́sǝ́nnóó, kǝ́deè kǝ́túóté o birè kǝ́yé.

Edisee do nàrikùnnemè tikūnti tii tii

³⁸ Kè Edisee wẽte Kidikaadi, dè do ś ndikònni dii bo diheì. Kè Kuyie mpāānaantì náam̀bè t̀bè k̀tənì ke bo o borè, k̀o náké o k̀o t̀nti ke d̀: Saa ntekũmbotè dietè kè ti bénné tikūnti késori.

³⁹ Kè be kou m̀u yè k̀eta dikp̀a mukũnwamm̀u k̀yà dikp̀a k̀o yeyaà mmayè bá ò í nyè banté kè yè t̀ũ k̀cṹ o yaà̀ỳrì k̀konnènnì k̀c̀ k̀éutè tekũmbotè.

⁴⁰ Bè ānné dii m̀nni kè bè bo di kè bèe sote k̀kuánko ke d̀: Kuyie nkóo ǹti mukṹ mmù ā de miēke bá dè í d̀ nkédi.

⁴¹ Kè Edisee d̀: Waānnènnì muyuo. Kè bèe mù waannì. Kòo ānné tekũmbotè ke d̀: Ānnénè kè bè duó.

Kè bèe ānné kè bè duó mbá tì t̀nke í d̀ mmèmamè.

Edisee píimè benitibè tek̀ùtè

⁴² Diyie mari k̀o ǹti m̀u yènnì Baadi-Sadisa eì ke t̀nì p̀è̀bè bè d̀d̀nè bè tidipànti kè bè bo sipísidé, ke t̀nè tidipànti t̀yà̀tè k̀k̀tənì kè dè duó nKuyie nkóo ǹti Edisee k̀o d̀: Totínè kè bèe di.

⁴³ Kòo k̀o t̀nti d̀: M bo dè totí òmmè botí benitibè tek̀ùtè (100)? Kè Edisee d̀: Totí be kè bèe di, ti Yiè nKuyie nni nnàkèmu ke tú bè yóo di kè d̀e sú.

⁴⁴ Mèmmè k̀o bè totí kè bèe di ke d̀e sú nkéndonnè ti Yiè nKuyie ǹti nhò nàkèmmè.

5

Naamaa miētémè

¹ Naamaa do tú Sidii k̀be k̀o ā̀p̀nk̀tì nwe kè be k̀o kp̀à̀tì ò tá m̀diè, ke yè nè weè borè nde ti Yiè

nKuyie ndo duóm̄mè kè bèe na be dootitòbè kè weè nni fehããpònnafe, ke né m̄o ntikòntì.

² Dè do s̄s̄ nSidii kòbe beè kòte ke pònte Isidayeeribe ke p̄ĩn̄n̄i desapùmbire marè ke konn̄i ke dè duó nNaamaa pokù, kè dè ò p̄i mmut̄mm̄ú.

³ Diyìe marì kè desapùmbiree náké Naamaa pokù ke d̄ò: Kè n yìe ndo bo na kètuoke Sammarii Kuyie mpããnáàntì náàntò borè ò na nhò miékùn̄nemu.

⁴ Kè Naamaa kòte ké tì nàké okpààti ke d̄ò: Nte Isidayeeribe kó desapùmbire yē mmù.

⁵ Kè Sidii kóo kpààti d̄ò: Báátí! N yóó w̄arimu dipátiri Isidayeeribe kóo kpààti ké da duó nkàa bíf ò duó.

Kè Naamaa túóté timátì p̄éitì cìdóòbè sikòusit̄ãati (300) mes̄o ncìdóòbè sip̄is̄ikuò, tiyààti meãnnímè t̄ep̄ítè,

⁶ kètuōkoo kéduó nyIsidayeeribe kóo kpààti dipátiri kè d̄i tu: M̄i duónko n kóo t̄õnti Naamaa dipátiri ke tú á ò miékùn̄ne o kòntì.

⁷ Isidayeeribe kóo kpààti kàa ndiì m̄õnni dipátiri kék̄eté o yààti kékúónko ke d̄ò: N tú Kuyie nku, ke n̄o nke k̄òu ke n̄o nke f̄òukùn̄koà? Dè d̄õmm̄e kòò n duõnni on̄itì ke tú nh ò miékùn̄ne? Bant̄enè ke d̄ò nhò n wantinè dikpànni ndi.

⁸ Kuyie mpããnáàntì náàntò Edisee kèè diì m̄õnni okpààti k̄ētémè o yààti k̄ét̄õ nkè bèe ò nàké ke d̄ò: Ba nk̄p̄éi nte kàa k̄ērì a yààti? Yóu kòo k̄òtení m borè k̄éban̄té Kuyie mpããnáàntì náàntò bomè Isidayeeribe tenkè.

⁹ Kè Naamaa tūōkoo nè o s̄ẽi nè o naas̄ãntè k̄écóm̄m̄óo Kuyie mpããnáàntì náàntò Edisee c̄f̄ètè b̄òrì nùù.

10 Kè Edisee tǒnní kè bèe ò nàké ke dǎ: Ò yē nha ta kukó nSuditǎǎ kénduò ke kurì ke dǎ kuce mèyiekè, a yóó miétému kàa kǒntii wenke!

11 Kè Naamaa miēke pèike kòò nkérí ke kprantì ke tú: N yèmmè do dǎ nhò yóó yènnímu o mómumu nkécómú kébántè o Yiè nKuyie nke n kááké o nùtè ké m miékùnnè.

12 Damaasi kó ikó nhAbana nè Padipaa ì í pǎǎtè Isidayeribe kondakésia? Kè n do nyi ta kéwu mbáá wenka?

Ò me nyí kékónténè o naasántè nè kemieke ke bo kò.

13 Kòo kó betǎmbèe cokóo kóò nàké ke dǎ: Okótì! Kè Kuyie mpǎǎnǎǎntì nǎǎntò do nda beke dǎmarè dèè yóú a na bá ndè dǎdǎ? Ba nné te kàa báa dǎdǎ ò da nàké tì ke tú a wuó kémiété?

14 Mèmmè kòo ta kukó nSuditǎǎ, Edisee ò nàkémmè kénduò ke kurì, ke dǎ kuce mèyiekè, kòo kǒntii wète kéwenke kénáǎnnè debíbènnè kpeti, kòo wenke.

15 De mǎnni kè Naamaa wǎténí Kuyie mpǎǎnǎǎntì nǎǎntò borè wenwe nè o tǔmbè, kétaroo kécómú Edisee ìkè kóò nàké ke dǎ: M bantému di mmǎnni ke dǎ nketenkè kemou miēke Kuyie nyí bo dǎmarè kè dè í tú Isidayeribe tenkè. Mí nha kóo tǎnti n da báámmu, cǎuté dipǎnni dii.

16 Kè Edisee dǎ: M pǎrikèmu ke tú: Ti Yiè nKuyie mbomu kè n tú ku kóo tǎnti, n yí yóó cǎuté dǎmarè.

Kè Naamaa yetoo, kòo yete.

17 Kè Naamaa dǎ: Kàa yetemu m pǎrè á yóu kè bè m pǎ a tenkè kó mutáá mmùò bo nsànnè sinaasǎi sidésì ke yé mí nha kóo tǎnti n ténke í yóó féútémè fèǎfè kétu nyoo metaummè kpeyi dibǎdǎ mari kè dè í tú ti Yiè nKuyie nyIsidayeribe tǔ nkù.

18 N né kù bèkú tì tì tu: Kè n kònko, kè nh èi kóo kpààtì kàri ke bo fié iwũõ dibòò Dimòò, kòò ò n nainè kè n nìnkú dibòò Dimòò ìkè ti Yiè nKuyie nhá n cǐé.

19 Kè Edisee dò: Kòte kè dè nnaati. Kòò ítóo kédété sám̀pó.

Naamaa kó muməmmú càítémè Keasi

20 Kè Edisee kóo tǎntì Keasii totí o yèmmè ke dò: N cice Edisee mē nyetēmē Naamaa Sidii tenkè kou kó yepārè, ti Yiè nKuyie mbomu, m bo coké kóò nìnte káyà ò bo m pā dèmarè.

21 Ò me nyĩ kécoké kémbeti Naamaa, kè Naamaa ò yàní kécúté mecãã nho naasãntè ìnkè kékétóo kóò co ke dò: Kusààkù bakaà?

22 Kè Keasii dò: Dèmarè í dòm̀mè. N cice weè n tǎnní ke tú n da náké ke tú Kuyie mpāānāāntì náam̀bè tǎbè bēè bo ke tuòkùnì bédébè ke bonní Efadaimmu tārì, kòò tu kàa bo yie nhá ò duónko timátì péítì cidóòbè sipísitāāti nè tiyààti meānnímè mèdémè, kòò bē duó.

23 Kè Naamaa dò: Nto timátì péítì cidóòbè sipísikuò, kényetíróo ké tì cūó siyàkèsi sǐdèsi kéboú kóò duónnè tiyààti meānnímè mèdémè kéduó nkè bedapàmbè bédébèe dè tǎ kóò cíennè.

24 Bè tùòke diì m̀nnì Ofedi èi kè Keasii dè cǎuté demou kètanné tecǐtè kèdeè ké bē cau nkè bēe íté.

25 O mómmuò nkòo kòte o yiè nhEdisee borè, kòò ò beke ke dò: Keasii a bonní de? Kòò dò: Mí nha kóo tǎntì n yí kòtemè dèmarè.

26 Kè Edisee né ò náké ke dò: N wēnnì do dè bomu onìtì m̀u cùténì dè tenaasãntè ke da co. A í dò nkécǎuté di m̀nnì ndi tiyààti, kè n né báá buónè a bo cǎuté m̀e idíítì kédonnè odífíè kó depaa

nnè fínyĩ kperε nè iwũṣ nè betṣmbè benitidaabè nè benitipòbè.

²⁷ Naamaa kó muməmmú yóó cánté fṣ nwe nè a yaàbíó sáá.

Kè Keasii ñyèti Edisee borè kè tikànti ò pĩ nkoò kònti peike kènaánnè tikónti.

6

Terĩètè domè dibinni

¹ Kuyie mpāānāànti náam̀bè tɔ̀bè bèè bonè Edisee, kè bèè ò nàké diyie mari ke d̀: Mefiè nténke í ti sànnè a borè.

² Yóu kè tí kɔ̀te Suditṣṣ kékṣũ bá wè kudáú kédáò titouti kémbo. Kòo d̀: Kòtenè!

³ Kè be kóò m̀òu d̀: A bá nti neínè tínti a kó betṣmbàà? Kòo d̀: Ḑṣ, n kərimu.

⁴ Kè bèè nei kétuəke Suditṣṣ kénkṣũ ideí.

⁵ Kè be kóò m̀òu nkṣũ, kòo pĩètèe feuté kédoroo dibinni mieke, kòo kuónko ke d̀: Áú yoo n yiè! Dè n dimu. M me ntè yãüténímu.

⁶ Kè Kuyie mpāānāànti náàntòo ò beke ke d̀: Yé tè do dè?

Kòo ò benke tè do dè, kòo kéété kudáú kédootóo de borè, kè tèe nóónní.

⁷ Kòo nàké de yiè nke d̀: Deitení te!

Kòo youtoo o ǹùtè ké tè dèitení.

Edisee dəummè Kuyie nkè k̀uu b̀nté Sidii kəbe tiyũ̀ànti

⁸ Sidii kəbe kóo kpààti nè Isidayεeribe kou kè bè mməke mudoò, kè Sidii kəbe kóo kpààti tí mbehãāp̀əmbè iwẽĩ yembè ké bè nàké ke d̀: Kè di kèté dí báté die nnè die.

9 Kè Kuyie mpããnáàntì náàntò Edii náké Isidayeeribe kóo kpààti ke dò: Á ndake, ke báá kété ku mpíkù Sidii kàbe bèè kè bo.

10 Kòò níí ò nàké kòò deite benitibè kètō nhEdisee ò benné dīì bōrì.

Weè do ãã ò nàké kòò yenté, dè í tú kuce mèmáà yoo mèdémè.

11 Kè dèe di Sidii kàbe kóo kpààti, kòò yú o ããpòmbè iwēī yembè, ké bè beke ke dò: N náké nè di miéke wèè kòrímú Isidayeeribe kóo kpààti! Kòò náá nti kpeti.

12 Kòò tōmbè kóò mōù dò: Okpààti, tínti a kó betōmbè ti kóò mōù dake, Isidayeeribe kou, Kuyie mpããnáàntì náàntò Edisee weè dáanko Isidayeeribe kóo kpààti a náá nti a dieku kufáá mmiéke.

13 Kè Sidii kàbe kóo kpààti dò: Kàtenè kényà ò borè, kè n tō nkè bèè ò pīíní.

Kè bèè ò nàké ke dò: Ò bo Dotãã nwe.

14 Kòò tō mbehããpòmbè péu nè sisēī nè sikipàrinaasēī kè bèè tuokoo keyènkè kécētinnè diheì.

15 Kè dèe wenté kè Kuyie mpããnáàntì náàntò kóo tōntii yènní sèì kénsó mbehããpòmbè cèète diheì nè sisēī nè sikipàrinaasēī, kòò náké Edisee ke dò: Áú n yìè! Yé ti yóó yīmè?

16 Kòò ò tēhné ke dò: A bá nyīèkù, bèè ti bonè bè sūmu ke pēēté bèè bè bonè.

17 Edisee me nyī kébántè ti Yiè nKuyie nke dò: Kuyie nkpeté o nuò nkòò yà.

Kè Kuyie nyi kpeté, kòò yà sisēī nè sikipàrinaasēī kè dè piéké ditāri ke bè fité kécóu mmuháá.

18 Sidii kàbe tòónní dii mònñi Edisee borè kòo bántè Kuyie nke dò: Ti Yiè nKuyie nfente be.

Kè Kuyie mbè fènte kèndònnè ò béímmè.

19 De mònñi kè Edisee bè nàké ke dò: Di yeté kuce nku, dè í tú dihèi di dó di, n tūnnenè kè n dí benke onìti di waà nwè.

Mèmmè ò bè kàtenèmè Sammarii.

20 Bè ta dii mònñi Sammarii kè Edisee bántè ti Yiè nKuyie nke dò: Ti Yiè nKuyie nténné be be yèmmè.

Kè Kuyie mme mbè ténné, ke bè nsó mbè bo Sammarii èi.

21 Kè Isidayeeribe kóo kpààti bè yà kébeke Edisee ke dò: n cice, m bè kùòà?

22 Kè Edisee dò: Báá bè kùò, bè ã ì nkùò bè pírímú bè mudòò miéke, duó mbe kè bèe di, kàa bè duó mmenie nkè bèe yà kékò mbe yiè mborè.

23 Kòo kpààti duó nkè bèe bénné tidiiti kè bèe di kényà kédeè kòo bè yóu kè bèe kò nSidii be kóo kpààti borè. Bè ténke í nwētení Isidayeeribe tenkè.

Dikònni tannímè Sammarii

24 Kè Sidii kóo kpààti Benni-Adadii tíi nho ãpòmbè bemou kè bèe kote képi Sammarii èi,

25 ké ndi pi weti weti kè dikònni dierii tanní kè bè nfiiti disāmmarínyuu medítibii nsipísidé. Ke ní benné dibuu sámpòrì yèdimásè koò mbo medítibii mmènùmmù.

26 Diyiè mari kè Isidayeeribe kóo kpààti mpènké kuduotí ìnkè kòo nitipòkù mōu ò yà kékuónko ke dò: Áú! Okpààti n deeté!

27 Kòo kpààti ò ténné ke dò: Kè ti Yiè nKuyie nyí da deeté, mîi báá na ké da deeté! Tidiiti í kpaá, yetebe me nyí kpaá.

28 Kòo ò beke ke dò: Ba nda kóónnè?

Kòo dò: Onitipòkù yie nweè sòò yē ntí cááké m biré ke naa cááké o kperé.

29 Kè ti bèíné n kperé ke cááké, kè dè wenté kè n yē nwèe duónnì o kperé kè tí cááké, kòò dè sònné.

30 Okpààti tì kèè dìi m̀nnì kékēté o yààti kéndáátí kufòòt̀nkù, ke centi kuduotí ìnkè kè bèe ò yà, kòò dàátí kufòòt̀nkù.

31 M̀mmè ò béimmè ke dò: Kè diyìè yóó ta yíe nkè Safati biré Edisee kpaánè o yuu Kuyie nni ndòò kù dómè.

Edisee do nàkémè dikònnì yóó deèmè

32 Dè do ś nhEdisee kàri o c̀fètè nte nè diheì kó bekótíbè. Kòo kpààtì t̀nko o kóo t̀ntì m̀u Edisee borè kòò nkpaá ke í t̀̀koo kè Edisee nàké diheì kó bekótíbè ke dò: Di yénàà? Weè nitikòùti weè t̀nnì ke tú bè n féúté. N wākénè! Kòò t̀̀kení di kpetínné dibòrì, di báa yie nkòò tanní. N yo kè dè dò nhokpààti kó kunampoo kérínímu de yie nf̀nkúò.

33 Ò kpaá ke me nnáá nkòo kpààtìi tuòkení o borè kébéi nke dò: Ti Yiè nKuyie nkuù te kè meyei mmie nkó dimàà ti t̀̀kení. N ténke né kù dó ba nkpréi?

7

1 Kè Edisee dò: Kénténè kékeè ti Yiè nKuyie nni nnàké tì: Ti Yiè nKuyie ntu dè naa bo mmè nkááké kè bè do mmuyuo ncìdòòbè tepítè nè bèdébè m̀dítìbii mmèmáà ndi diheì kó dibòrì. Kè m̀dibii ncìdòòbè sipísidé nè bèdébè do m̀m̀dítìbii mmèmáà múnke.

2 Kòo kpààti kóo t̀ntì wèè tau o kpàrinenti, kòo beke Kuyie mpāānāānti náāntò ke dò: Bá kè ti Yiè nKuyie nkpeté yewetibòrè a mè nnàké tì bo na

kédòòà? Kè Edisee dò: A yóó dè yàmu nè a nuò nha me mbáá dè di.

Sidii kàbe cokémè ke yóu be ããpònkari

³ Dè do s̄́ mbenìtìbè mabè beè mǎ ntikòntì bènàà, ke bo dihèi kó dibòrì, kè bèè náké bemáà ke dò: Ba nte kè ti yó mbo die nke yàà kúnè?

⁴ Kè ti tú ti bo ta dihèi dikònnì dii kè bo, kè ti me nkàri die nti baà yóó kúmu. Yóunè kè ti kòte Sidii kàbe kó dihããpònkari kè bè ti yóu tí nfòù, kè bè me nti kùò dè nsànnè.

⁵ Mèmmè kè bèè íté dihuri kèntuòkoo Sidii kàbe ããpònkari mànkú ke s̄́ nhòmòù í dè bo.

⁶ Ti Yiè nKuyie nkuù do duó nkè bèè keè kunampoo makù, kè dè ndò nsisèí nè sikpàrìnaasèí nè behããpòmbè péu de kòku. Kè bèè náké bemáà ke dò: Isidayeribe kóo kpààti weè yietì Itiibe kpààtìbè nè Esibiti kàbe kè bè bo ti dokénè.

⁷ Kè bèè íté dihuri kécoké kényóu be touti nè be s̄́í nè be sãmmarímúbè kè dè mpiítí. Bè cénke do íté kécoké máà ndi ke bo deeté be fòmму. Bè do yóu be ããpònkari kè di mme ndò.

⁸ Mèmmè kè beè nìtìbèe tuòkoo be ããpònkari mànkú kéta kutouku makù kédi kényã, kéta mesò nnè timátì péítì nè mesò nnè tiyààti kékòte késònne. Bè sònne memme kèwētení kéta kutouku tekù kéta bè yà dèè kó dimáà kékòte késònne.

Sidii kàbe ítémè ke yóu Sammarii kè dikònnì yè

⁹ Benìtìbè bèè me mmǎ ntikòntì kè bèè náké bemáà ke dò: Ti dǎri dè í wenni, yíe ntu tináànsààti kó diyie ndi, kè ti c̄́ékénè de kó tináàntì kè dè yàa

wenténè Kuyie mbo ti poté. Yóunè kè ti kòte ké ti nàké okpààti.

10 Mè̀m̀m̀e b̀e k̀òtè̀m̀e diheì k̀éyú ẁèè bàa dibòrì kòò nàké ke d̀ò: Ti k̀òte Sidii k̀òbe kó dihã̀p̀ònkari ti í yà òm̀ò, onìti kó kunampoo keté ke í bo, sisẽĩ ǹe sãmmarímú d̀eè bo ke píítí k̀è titouti duóo detetirè.

11 B̀èè bàa dibòrì k̀è b̀èe p̃ĩ̀k̀é, k̀è b̀èe ti nàké okpààti o c̃ĩ̀è̀tè mieke.

12 Kòo kpààtiì íté keyènkè kénáké behã̀p̀òmbè iwẽĩ yembè ke d̀ò: N di náámmu Sidii k̀òbe ýmu ke d̀ò ndikònni ti bo, ke d̀òò ke d̀ò mbè ítè ke k̀òte ke sari, k̀è ti bo yeroo k̀è b̀è ti p̃ĩ̀mmú k̀éta ti èi.

13 Kòo kpààti tãmbè kóo m̀ò d̀ò: Sisẽĩ s̃iì kpáa diheì si mieke ti d̀eite s̀ǹùmmù k̀étõnnè benitibè k̀è b̀èe k̀òte k̀éyà. Bá k̀è s̃iì kpáa t̃iì t̀ù̀k̀enì benitibè t̃iì yóo s̃iì t̀ù̀k̀enì.

14 K̀è b̀èe túóté s̃ikpà̀r̀inaasẽĩ s̃idésì ǹe si d̀èèbè b̀èdébè k̀é b̀è t̃õ nke d̀ò: Tũnnenè Sidii kó behã̀p̀òmbè k̀éyà.

15 K̀è b̀è ntũ m̀e nacènà k̀étuòkenè Suditẽĩ tiyààti ǹe tinenti Sidii k̀òbe cooti ke buòko d̀è, k̀è d̀è nenkoo kuce. K̀è b̀è do t̃õ mbèe w̃eteni k̀é ti nàké okpààti.

16 K̀è benitibèe yè k̀ékòte k̀éheí d̀èè bo Sidii k̀òbe kó dihã̀p̀ònkari k̀énfiiti muyuo ncìdòòbè t̃epítè ǹe b̀èdébè mèdítibii mmè́m̀áá. Mèdibii ncìdòòbè sipísidé ǹe b̀ènàà mèdítibii mmè́m̀áá múnke, k̀éndònnè ti Yiè nKuyie ndo ti mbè nàkémè.

17 D̀è do s̃́ nhokpààti duó nkòo kó ditõnni diì t̃ou o kpà̀r̀inenti k̀è di k̀òte ke baa dibòrì ndi. B̀è d̀e ndi

nè o paku kpɛti. Kɛ Keasii dɔ̀: Okpààti nte de koo nitipòkù nè o birɛ Edisee do fòùkùnnɛ dɛ.

⁶ Kòo kpààtìi beke onitipòkù, kòo ò nàké dɛ wũ̀kémè. Kòo kpààtìi ò nɛínnè tekpààtìc̣f̣ètè koo kótì ke dɔ̀: Kɔte kédúò nkè bèɛ ò tɛ́nné o kpɛɛ nè bè dèite dèè kó dimàà o paku miɛke nè ò itémè nè yíenní.

Edisee nàkémè Asayɛedi yóó naámmè okpààti

⁷ Kɛ Edisee kɔte Damaasi ke ṣ́ nSidii koo kpààti Benni-Adadi ṃò nkè bèɛ ò nàké ke dɔ̀: Kuyie mpããnáàntì náàntò kàtení ti c̣ie.

⁸ Kòo kpààtìi nàké Asayɛedi ke dɔ̀: Túóté yepãrè kékɔte kɛyà Kuyie mpããnáàntì náàntò kòo beé nti Yìè nKuyie nkɛyà kè nsà kè m bo miɛtè.

⁹ Kòo kɔte kékpéé nDamaasi kpɛɛ deṃɔu dèè kó dimàà tu desààrè kétóú nyòyóbè sipísìnàà kékɔtenè Kuyie mpããnáàntì náàntò borè kécómmó o ìkè ke dɔ̀: A koo dapàà mBenni-Adadi Sidii kɔbe koo kpààti wèè n tōnní ke tú: N da beke kè nsà kòò bo miɛtè muṃmmú ò mè mṃ mṃ.

¹⁰ Kɛ Edisee dɔ̀: Kɔte kóò nàké ke tú ò yóó miɛtè, ti Yìè nKuyie nné n nàkéṃu ke tú ò yóó kú.

¹¹ Ò me nyí ke dɔ̀ só kénwúó nfù! Kɛ tiṇnnietii yènní.

¹² Kɛ Asayɛedi dɔ̀: Ba nte okótì kàa kuò?

Kɛ Edisee dɔ̀: N yà meyi nha yóó dɔ̀ mèmme Isidayɛeribe. A yóó c̣óummè be ekè iduotí fité yè, kéfíí be kó bekpà̀ritiebe ke nau ibíbènní, kɛpuoti beɔ̀p̣óp̣óṃbè.

¹³ Kɛ Asayɛedi dɔ̀: Yé n tú wè mí nha koo ṭnti? Mí ndeṃc̣írè ke bo p̣í mmuṭmmú dieṃṃ mummu? Kɛ Edisee dɔ̀: Ti Yìè nKuyie nti nni nnàkéṃu ke tú: A yóó naá nSidii kɔbe koo kpààti.

14 Μερ̄ιμε κ̄ε Asayeedii íté Edisee bor̄è kékò nho kóo kpààti Benni-Adadi bor̄è. Kòo ò beke ke d̄ò: Edisee da nàké ònti? Kòo ò t̄ènné ke d̄ò: Ò tu a yóó mié̄mu.

15 Kè d̄èe wenté κ̄ε Asayeedii túóté kuyààkù k̄é̄p̄òtè meniε nkénóó nhomūnti ìkè kòo kú. Kòo c̄outé tikpàti.

*Yodammu naámmè Sudaa k̄obe kóo kpààti
(Wénté 2 Bekpààtibè t̄ómmú 21:2-20)*

16 Akabu bir̄ε Yodammu Isidayeeribε kóo kpààti kpàti benni nummurī ndi Sosafati bir̄ε Yodammu naámmè Sudaa k̄obe kóo kpààti.

17 Ò do yóó di tikpàti ke m̄oke yebie nsip̄is̄it̄āāti n̄e ȳéd̄é̄ ndi, k̄é̄nt̄o tikpàti k̄é̄mbo Sedisad̄emmu ke d̄ò yebie nȳèni,

18 k̄ét̄ũnne Isidayeeribε kpààtibè kó ice, Akabu c̄ĩ̄t̄è k̄obe do d̄ò̄m̄è. Ke ȳé̄ ò do puokem̄è Akabu kóo sap̄àà nwe k̄éd̄ò̄ ti Yiè nKuyie nyí d̄ó d̄è.

19 Bá n̄e memme ti Yiè nKuyie nyí ndó k̄é̄kuo Sudaa kó kubotí ku kóo t̄õnti Dafiti kp̄éi. Kù do béim̄mu ke d̄ò: O c̄ĩ̄t̄è báá paà okpààti dim̄õnni mar̄i.

20 Yodammu kpàti mieke nke Ed̄õmmu k̄obe yetem̄è Sudaa k̄obe bo mbè bakém̄è, k̄é̄waá mbe kóo kpààti.

21 Kè Yodammuu íté n̄e s̄ikp̄ar̄inaas̄ĩ̄ sim̄ou n̄e si d̄èèb̄è k̄ék̄ote Saii. Kè b̄èe íté keȳènk̄è wenwe n̄e b̄èè baké s̄ikp̄ar̄inaas̄ĩ̄ k̄é̄poté Ed̄õmmu k̄obe b̄èè do b̄è c̄èti. Kè Sudaa k̄obe kó beh̄ā̄p̄òmb̄è s̄õmbe bie coké k̄ékũũ mbe c̄é̄ĩ̄.

22 Mèmmè Edømmu kàbe fiètèmè bemàà Sudaa kàbe n̄u mièke nè yíenní.

Dìi m̄nni dimàà mièke n̄ke, Dibunaa èi kàbe múnke yetèmè Sudaa kàbe kóo kpààti kp̄eti.

23 Yodammu tōmmú s̄ammu ò d̄ò d̄è kó dimàà d̄è w̄arimu Sudaa kpààtibè d̄òrìmè pátiri mièke.

24 Kòo kú kè b̄è ò k̄unné Dafiti èi o yembè f̄ōti. Kòo birè Aasia s̄oté o kpàti.

*Aasia naámmè Sudaa kàbe kóo kpààti
(Wénté 2 Bekpààtibè tōmmú 22:1-6)*

25 Akabu birè Yodammu Isidayeeribe kóo kpààti kpàti benni t̄p̄ítè nè didéri ndi Sudaa kàbe kóo kpààti Yodammu birè Aasia naámmè okpààti.

26 Ò do yóo di tikpàti ke m̄ke yebie nsipísidè nè yèdèè ndi, k̄entò tikpàti ke d̄ò dibenni ke bo Sedisadèmmu. O ȳò ȳètiri do tú Atadii Omidi Isidayeeribe kóo kpààti kóo sapàà.

27 Kè Aasia t̄̄nne Akabu c̄f̄ètè kàbe kó meborime kédòò ti Yiè n̄Kuyie nyí d̄ó d̄è, Akabu c̄f̄ètè kàbe baa do d̄ò d̄è, ke ȳé ò do t̄ùótèmè be kóo sapàà nwe k̄epuoke.

28 Mèmmè Aasia n̄einèmè Akabu birè Yodammu kè b̄è k̄ote Dam̄oti Kadaadi temp̄è n̄ke bo dokénè Sidii kàbe kóo kpààti Asayeedi, kè Sidii kàbe k̄ote Yodammu.

29 Kòo w̄ēt̄n̄i Sisedeedi ke bo t̄àà nhomàà Sidii kàbe ò k̄ute ȳè muò mbè kp̄à ndi m̄nni wenwe nè Sidii kàbe kóo kpààti Asayeedi. Ò de mbo kè Yodammu birè Aasia Sudaa kàbe kóo kpààti k̄ote Sisedeedi ke bo ò d̄au nwenwe nè kuyonku.

9

Bè p̄m̄mè Yeu tikpàti

¹ Diyiè marì kè Kuyie mpāānāāntì náāntò Edisee yú Kuyie mpāānāāntì náām̄bè tǎbè miεε odapàà mm̄òu kóò nàké ke dǎ: Báátí kétúóté tédéntè nè mekùò nkékote Damoti Kadaadi tempē.

² Kàa tūòkoo á yà Nimmusi birε Sosafati birε Yeu, kóò yu kékenténè o kǎbe, kè dí ta kudieku dimáà borè.

³ Kàa cóu nho yuu mekùò nkóò nàké ke dǎ: Ti Yiè nKuyie ntu ku da tǎātému kàa yó ntú Isidayεεribe kóo kpààti, kàa dèè á yè kécoké, a báá dè εεte.

⁴ Kè weè dapàà nkote Damoti Kadaadi tempē,

⁵ kétuòkoo ke sǎ mbehāāp̄ònkótibè wē nke kari dibòrì dimáà. Kòo dǎ: Okóti m mǎke timati nti ke bo da nàké, kè Yeuu o beke ke dǎ: A dǎ kényà we ti miεε? Kòò dǎ: Okóti f̄s̄ nwe n dǎ kényàmè.

⁶ Kè Yeuu íté kéta kudieku, kòo dapàà nhò cóu mmekùò nho yuu kóò nàké ke dǎ: Ti Yiè nKuyie nyIsidayεεribe tū nkù tu kuù da tǎāte kàa bo ntú ku nìtibè Isidayεεribe kóo kpààti.

⁷ F̄s̄s̄ yóó poté Akabu a kóo kpààti c̄f̄ètè képeite ku kó betǎmbè nè ku p̄ānāāntì náām̄bè Sesabεεdi kùò bè.

⁸ Kù tu kù yóó kuεmu Akabu c̄f̄ètè benitidaabè bem̄ou, tidaati nè bèè í tú tidaati,

⁹ kédǎò Akabu c̄f̄ètè kù do dǎm̄mè Nebati birε Sedoboammu kpete nè Aiya birε Basaa kpete.

¹⁰ Kè Sesabεεdi yie, simǎó s̄iì yóó ò càáké kupaku bè tu kù Sisedεedi ku miεε, òm̄òu í yóó ò k̄unné.

Ò ti nhò nàké kékpeté dicàù kényè kécoké.

11 Kè Yeuu yènní behããpòmbè tǎbè borè, kè bèè ò beke ke dò: Kusààkù bakaà? De kó kuwáátíkù da yē mba? Kòo bè tēíné ke dò: Di yému de kóo nìti botí bo na kénáké tì.

12 Kè bèè yete ke dò: A soúmmu, tí náké ò yē mmù! Kè Yeu dò: Ò n nàké ke yē mmuu mmu nè muu nke n còú mmekùd nke tú ti Yiè nKuyie nni ntāāté kè m bo ntú Isidayeεribe kóo kpààti.

13 Bá wè kòo pǎnkεε túóté o yaabòrì kédóú ndikpààtikàrì ìnkè kè Yeuu kari, kè bèè eé ditāteheù kēpīēkè ke dò: Yeu weè tu okpààti!

Yeu fiètemè tikpàti Yodammu borè

14 Mèmmε Nimmusi birε Sosafati birε Yeu còmmúmè ke bo bo nhokpààti Yodammu. Dè do sǒ nYodammu nè Isidayeεribe bεmou bè bo Damoti nwe Kadaadi tempē nke baa dihei, Sidii kabe kóo kpààti Asayεedi kpéi,

15 kè Yodammu yie kote Sisedεedi ke bo taà nho muo mbè ò kòute yè bè kpà ndiì mōnni wenwe nè Sidii kabe kóo kpààti Asayεedi.

De mōnni ndi Yeu bè nàkémè ke dò: Kè di yiemmu ke n kómmú, òmou báá yè dihei kékatenè de kó tináaàti Sisedεedi èi.

16 Ò me nyí kédeè kédeke o kparinaasāntè kékote Sisedεedi Yodammu mō nke duó dè, kè Asia kote ke bo ò dōu.

17 Wèè bàa Sisedεedi èi kòo ríbo didènni ìnkè, Yeu nè o tīnni kè bè nkéroo, kòo pīēkè ke dò: N wúó nditīnni marì ndi kè di kèríní, kè Yodammu dò: Tǒ nhoniti nè tesāntè kòo bè co, ké bè beke káyà kè bè kèríní kusààkù.

18 Kòo tuakoo Yeu borè ke dò: Okpààti tu n da beke kényà kàa kèrínínè kusààkù? Kè Yeu dò: Kàa kpeti né tú ba de mièke? Wète n fñnkúò!

Wèè bàa dihèi kòo pīēké ke dò: Ditōnni tū̀ðkoomu be borè, di me nyí wētení.

19 Kòo kpààtì yíé kētō nditōnni terì kè diì tuakoo ke dò: Okpààti weè n tōnni ke tú n da beke kényà kàa kèróo nè kusààkù. Kòo dò: A kpeti nè tú ba de mièke? Wète n fñnkúò!

20 Wèè bàa dibòrì, kòo pīēké ke dò: Ditōnni tū̀ðkemu, di me nyí wētení. De yiè nceé ndonnè Nimmusi yaàbire Yeu kōmu mmu. Ò fimmúnímu!

21 Kè Yodammu dò: Pítínné sisēī n naasāntè! Kè bēe pítínné, wenwe Yodammu Isidayeeriibe kóo kpààti nè Aasia Suda kòbe kou, kè bēe kate kéco Yeu Naboti Sisedeedi kou paku mièke.

Bè kùòmè Yodammu

22 Yodammu ya diì mōnni Yeu, kòo beke ke dò: Kunaatí bakaà? Kòo ò tḗnné ke dò: Kunaatí bo yīme kēmbò kàa yō Sesabeedi bùtínné Kuyie nke feu yebòkè ke dōori munitinòntōmmù.

23 Yodammu ti nkèè kénáké Aasia ke dò: Bè ti fitému! Kékónténè o kpà̀rinaasāntè ke bo coké.

24 Ke ś nYeu sèu nkupie nkétāũ kētā Yodammu cīncīnni, kè kupie nta kēpī nho dinni, kòo do ò kparinaasāntè mièke.

25 Kè Yeuu náké Bidikaa wèè tō o kpà̀rinenti ke dò: Deitenè we, kédootóo Naboti Sisedeedi kou paku mièke! Dentení ti do tū̀ ndiì mōnni o cice Akabu kè ti Yiè nKuyie nnàké tì o kpéí.

26 Kù do ò nàké tì ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie n yàmu a kùòmè Naboti nè o bí, n yóó de nda f́ó nde

móm̄m̄m̄nne de kó kupaku mieke. Mí nKuyie mm̄f̄i béi! Deite we t̄nké, kédootóo de kó kupaku mieke kéndònnè ti Yiè nKuyie ndo tì béimmè.

*Bè kùòmè Okosia Sudaà kàbe kóo kpààti
(Wénté 2 Bekpààtibè t̄mmú 22:7-9)*

²⁷ Sudaà kàbe kóo kpààti Aasia dè yà dii m̄nni kécoké kèt̄unne Beti-Akãã kó kuce kè Yeuu ò b̄eti ke d̄ò: Poténè we! Kè b̄eè ò poté kóo k̄ùte o kpàrinaas̄antè mieke, Kuudi tenni ìnkè dii t̄kénè Ibedeammu èi, kòo coké kék̄ote Mekidoo èi, ò de nku,

²⁸ kòo kó bet̄mb̄èè ò t̄ùóté kék̄otenè Sedisad̄emmu kóo k̄ūnnè o yembè f̄sti Dafiti èi mieke.

²⁹ Akabu bire Yodammu kpàti benni t̄epítè nè òim̄àà mieke do nke Aasia naámè Sudaà kàbe kóo kpààti.

Bè kùòmè Sesab̄edi

³⁰ De kó dif̄nk̄úò kè Yeuu k̄ote Sised̄edi kè Sesab̄edii tì kèè kéãnné còdòò késari o ȳuti kénsiékénì o dieku kó tebòtè.

³¹ Yeu na dii m̄nni dih̄ei kó dibòri kòò d̄ò: Kusààkù bakàà? F̄ò nnè Simmidi wèè kùò o kóo kpààti di pókù nku.

³² Kè Yeuu bóúté tebòtè bíékè k̄ep̄ei nke d̄ò: We ntú n kou? We nni nkómmú!

Kè benit̄ibè bèdébè yoo bet̄ããtii síékénì, ke tú bè f̄mmu bè kè tu tekpààt̄ic̄f̄ètè kó bekót̄ibè.

³³ Kè Yeu d̄ò: Tent̄en̄enì we!

Kè b̄eè ò t̄ent̄enì, kòo donní kòo ȳĩ nseri kuduoti kè b̄eè na o ìnkè nè tenaas̄antè.

³⁴ Kè b̄eè p̄ēsté k̄eta tekpààt̄ic̄f̄ètè k̄edi k̄ȳà, kòo náké o kàbe ke d̄ò: Túót̄enè de kóo nitipòkù is̄ake ȳiè nkék̄ūnnè bá nè memme ò tu okpààti kóo sapàà nwe.

35 Kè bèe kate ke bo ò tùóté kékũnné, késónté kuyukóũ nè sinaàcèi nè sinou máà.

36 Kè bèe wētení ké tì nàké Yeu. Kòò dò: Ti Yiè nKuyie ndo nàké tì nè ku pānāaṅtì nāaṅtò Edii Tisibiti èi kou nùu miēke, tiì dòò. Ò do béimmu ke dò simóó siì yóó cááké Sesabēedi kupaku bè tu kù Sisedēedi paku ku miēke.

37 Kòò naá ntikùtì Sisedēedi paku miēke, òmòu tēnke keté ke báá yie nke dò Sesabēedi nwe.

10

Bè kùòmè Akabu c̄t̄èt̄è k̄òbe b̄em̄ou

1 Dè do s̄ nhAkabu bí ì bo Sammarii sipísìyiekè, kè Yeuu wāri dipátiri kédúónko Sammarii kóo kùmàndáà nè dihei kó bekótíbè nè Akabu bí inyi bo bèè c̄éí, kè bè nàké ke dò:

2 Dii mè mbonèmè di kóo kpààti bí, kè di yà diì mōnni di mpátiri di mākemu sisēi nè sikpàrìnaasēi nè dihei kuduotí fité di nè tikpàrìnentì.

3 Dí yà di kóo kpààti bí miēke dèè mānnè tikpàti kè tì ndè pī nkè dí kpa ndi cice kpààtiyuu kpéí.

4 Kè bèe yà dipátiri kè kufōwaá mbè auté kè bè dò: Bekpààtibè bèdébè í na ke còmúmú o ìikè kè tii bo naà?

5 Wèè baké tekpàatic̄t̄èt̄è nè dihei kó bekótíbè nè kùmàndáà nè Akabu bí bonè bè, kè bèe tēnné Yeu dipátiri ke dò: Ti tú a kó betōmbè mbe, á ti nàké tì ti yóó ti ndòò, ti í yóó waá nhokpààti mōu, dōò a dómè.

6 Kè Yeuu wēte kēwāri dipátiri teri kè bè nàké ke dò: Kè di tū nni nwēnnēmu ke bo nyíé n kpeti, dè naa nkááké mie nkè di tūòkení Sisedēedi nè di kóo kpààti bí yò.

Be kóo kpààtì bí do bo sipísìyiekè ndi kè dihéi kó bekótìbè ì to.

⁷ Bè kàa ndìi m̀nnì dipátírì k̀p̀m̀m̀ú be kóo kpààtì bí sipísìyiekè k̀f̀íé k̀ánné i yò yemóm̀m̀yákè k̀é yè nhò duónko Sisedeedi èi.

⁸ Kè ditōnnì tuokoo kénáké Yeu ke d̀: N t̀nìmu okpààtì bí yò. Kòo d̀: Còúnè ye yecúò yèdéè dihéi b̀òrì kè d̀e wenté.

⁹ Kè d̀e wenté kòo yènnì k̀c̀óm̀m̀ó benìtìbè bem̀ou ìkè k̀b̀éi nke d̀: D̀índi me nwennim̀mu kè m̀i d̀rì ke b̀ n kóo kpààtì Yodammu koò k̀ú! We nné k̀ú benìtìbè bié?

¹⁰ Banténè t̀nké ke d̀ nti Yiè nKuyie nh̀ í mbéi nkè ku ǹù do ketenkè. K̀ú do ǹké t̀ nè ku p̀ánnáàntì náàntò Edii ǹù miéke, t̀i d̀d̀.

¹¹ Mèmmè ò k̀òmè Akabu c̀f̀ètè k̀be bèè do kpaá Sisedeedi èi miéke ke t̀u benitidiébè, o c̀f̀ètè k̀be kó dimàà nè bèè t̀u ikuó ǹùbè, òm̀ò í nsùò nwèè tu Akabu c̀f̀ètè kou.

*Bè k̀òmè Sudaa tenkè kó sikipààtìbì
(Wénté 2 Bekpààtìbè t̀m̀m̀ú 22:8)*

¹² Kè Yeuu íté d̀borè k̀kò nkénk̀rì Sammarii k̀k̀k̀tè k̀m̀berínè Bèti-Ekedi dinaac̀nhò.

¹³ Ò de nyà Aasia Sudaa k̀be kóo kpààtì tebìi kè bè beke ke d̀: Di t̀u ãmbé? Kè bè d̀: T̀i t̀u Aasia tebìi nsi t̀i k̀rì ke bo d̀u nhokpààtì Akabu bí nyi nè onitipokpààtì Sesabeedi kpèyi.

¹⁴ Kòo péi nkè bèe bè p̀m̀m̀ú kòo bè fié Bèti-Ekedi tebinte borè bem̀ou.

Bè do bo benìtìbè sipísìnàà nè bèdébè ndi. Ò í nsùò nhòm̀ò.

Yeu nè Yonnadabu bè màútémè

kè Baadi kòbe bèè mǎà bo die nkè ti Yiè nKuyie nkou mǎu bá ndè kǎké.

²⁴ Mèmmè bè tamè ke bo fié dibòò Baadi iwũò kétuò.

Dè do sǎn Yeu òo mbenìtìbè mbe sipísini ke bè nǎké ke tú: Kè wèè yóu kòo mǎu yenté nè omǎà ndi! Bè yóo we nkuò de yiè nkó difǎtìrì.

²⁵ Bè fié diì mǎnnì iwũò kétuò nkè Yeuu nǎké behǎǎpòmbè nè bèè bè bàa ke dò: Tannènnì ké bè poté kékuò, di báá yóu kòò mǎu yè.

Kè bèè ta ké bè kùò kédokóo ditowàà kéta dibòò Baadi kó kudieku di borè,

²⁶ kéuutè kutedóú kùù dè bo kécúu,

²⁷ kèpǎnte dibòò Baadi tenkaanìtè kèpǎnte de kó dibòò tou, kédòò de borè ditápùò kè di kpaá bo nè yíennì.

Yeuu do bakémè Isidayeeribe

²⁸ Mèmmè Yeu dènnemè dibòò Baadi Isidayeeribe tenkè mièke.

²⁹ Ke né taunnè Nebati birè Sedoboammuu do tannè Isidayeeribe mèè yei mièke. Isòomátìndàake ìì do bo Beteedi èi nè Danni kperi.

³⁰ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Yeu ke dò: A dòò mèè kpréi nkè nǎ pènsìrì, kàa dòò Akabu cǐètè n do dó ké tè dòòmè, a yaàbí nè a yaàbíyúóó bo ntú bekpààtìbè.

³¹ Yeu me nyí ndààte ke bo tǔnne ti Yiè nKuyie nyIsidayeeribe tǔ nkù nè o yèmmè memou. Ò í nyóu mmeyei nSedoboammuu do tannè Isidayeeribe mèè mièke.

³² De mǎnnì kè ti Yiè nKuyie nketé kù bo yaatemè Isidayeeribe tenkè, kédúò nkè Asayeedii bè poté kédenne be tenkè kemou mièke.

33 Mèmmè bè pààmè Suditēē diyìè yìèní kèè bíékè kó kutempē nnè Adinṵ-Adowēē bakù cǎnku Kaaadi kó yehékè nè Basāã kpeye nè Dubenni nè Kati nè Mananseè botí kòbe bo yè.

34 Yeu kó medòrìmè tēmè ò dṵò dèè kó dimàà nè dikōmbùò ò do mǎke dì, dè wǎrimu Isidayēeribe kpààtibè dòrìmè pátiri miēke.

35 Kòo kú kè bèè ò kūnné Sammarii kòo bire Yoakasi sṵoté o kpàti.

36 Ò do tṵ tikpàti ke dṵ yēbie nsipìsidé nè yèni ndi ke bo Sammariì.

11

Atadii dimè tikpàti

(Wénté 2 Bekpààtibè tōmmú 22:10-12)

1 Aasia yṵ Atadii kèè dìi mṵnnì ò kumè kèíté kécómmú ke bo kuṵ Sudaa kpààticīètè kòbe bemoṵ.

2 Mèmmè Yodammu kóo sapàà nYeoseba Aasia tāũ tṵótémè o tāũ Aasia bire Soasi ikpààtibí tēi bè do dṵ kékúò ì miēke kékote kòò sṵnne Kuyie ncīètè kó kufáá mmakù yedúò borè wenwe nè o yuàrì. Bá Atadii í nhò nìnte kékúò.

3 Kè Soasi nsṵrì ti Yiè nKuyie ncīètè miēke ke dṵ yēbie nyèkuò, de mṵnnì kè Atadii weè ntú okpààti Isidayēeribe tenkè miēke.

Bè pīrímè Soasi tikpàti

(Wénté 2 Bekpààtibè tōmmú 23:1-21)

4 Soasi kpàti benni yiènnì miēke nke ikuó nìtì Yeoyadaa tōmmè kè bèè yúnì Asii kó behāāpòmbè iwēi yembè nè tihāāpòntì tìi bàa tekpààticīètè. Kè

bèe kàtení o borè ti Yiè nKuyie ncīētè. Kòo bè dònè metaummè ké bè benke okpààti birè,

⁵ ké bè nàké ke dò: Ntenè di yóó yīmè: Díndi bèè bàa teom̀pùtè yìè. Dí toté behããp̀mbè yetĩrè yètããti, ditĩnni dii te mubàrìmù teom̀pùtè yìè, bè mbaa okpààti cīētè.

⁶ Kè ditĩnni dèrì mbaa dibòrì bè tu di dipũũ kó dibòrì, kè ditĩnni tããnni mbo kuhããp̀nkù kùu bàa okpààticīētè ku cīētè f̀nkúò, kè di ncóú ditòbè.

⁷ Yetĩrè ketiyè yèdèé yèè cuti mutãmmú teom̀pùtè yìè kè yè mbaa ti Yiè nKuyie ncīētè okpààti kpéí.

⁸ Kè dí cēēte okpààti, bá wè kòò mpikú o kpar̀inenti, kè wèè ta kukòriku mièke di ò kùò, kè di mmurì okpààti bá kòo kòri kùu píkù, dí nhò nèinè.

⁹ Kè bèè baké benitibè tekòutè (100) kòutè kè bèe dòò ikuó niùti Yeoyada bè nàké ti, bá wè kòo tíi nho kó benitibè bèè dèèti mubàrìmù teom̀pùtè yìè, nè bèè cuti, kè bèe kàtení ikuó niùti Yeoyada borè.

¹⁰ Kè ikuó niùti duó mbehããp̀mbè bèè baké benitibè tekòutè kòutè Dafiti kó tikpar̀inenti, yekpãã nnè tidòp̀iti dèè do bo ti Yiè nKuyie ncīētè mièke.

¹¹ Kè bè mpikú tikpar̀inenti ke cómmú Kuyie ncīētè bakù youú nè kucãnkù, ke fité Kuyie ncīētè nè diwũ̀tònni.

¹² Dè m̀nni kè Yeoyadaa denneni okpààti birè ké dè iné f̀sòoyítòdáfè, ké dè duó nKuyie ntannò pátiri, ké dè cóú mmekùò nkè bè mpĩèkù ke tú: Soaasi wèè tu okpààti!

¹³ Kè Atadii keè ditĩnni ùúmè kécokóo ti Yiè nKuyie ncīētè benitibè tikú dè.

14 Ò tùòkoo kénsó nhokpààtì còmú diwũòtònnì ìnkè, kèndònnè bè ò mmàkè mède kó memantímè. Kè dihéi kó bekótìbè nè bèè eu sihéú kè bè ò murí kè eu sihéú, kè benìtìbè beməu yèmmè naati. Kè Atadii kété o yààtì kékuónko kè dò: Bè m bəmmu! Bè m bəmmu!

15 Kè ikuó niùtì Yeoyadaa náké behāāpòmbè iwěi yembè kè dò: Dennenè we ditīnni mièkè, kòo məu ò tū ndí ò kùə. Ikuó niùtì do í dó bèè ò kùə ti Yiè nKuyie ncīētè mièkè.

16 Bèè ò pī mbè ò tùòkènnè dii mənni tekpààtìcīētè kó dibòrì bè tu di sisēi kó dibòrì ké dè nhò kùə.

17 Məmme Yeoyada duómme kè benìtìbèe dounnè ti Yiè nKuyie ndinùu kè bo ntú ku kəbe. Dè kó difōnkúò kè múnkèe dounnè okpààtì dinùu.

18 Kè bèe wēnnè beməu kékəte dibəò Baadi cīētè, ké tè pònte, képuənnè yewũòtòrè nè sitenkaanì páíi, kékuənnè o bəoyiè mMatāā Baadi wũòtòrè také. Kè ikuó niùtì Yeoyada waá mbèè yó mbaa ti Yiè nKuyie ncīētè.

19 Kè Yeoyada tíi mbəhāāpòmbè bèè baké benìtìbè tekòutè kòutè nè dihéi terì Asii kó tihāāpòntì tìi bàa okpààtì ti Yiè nKuyie ncīētè, kóò yènnè dibòrì bèè bàa tekpààtìcīētè bè bàa di, kóò tannè tekpààtìcīētè kòo nkari dikpààtikàri.

20 Kè benìtìbè beməu bo diwèi mièkè.

Bè do kùə dii mənni Atadii bá kunampoo ténke í mbo dihéi mièkè.

12

*Soasi do túmè Sudaa kəbe kóo kpààtì
(Wénté 2 Bekpààtìbè tōmmú 24:1-3)*

¹ Soasi do yóó di tikpàtì ke mọke yebie nyèyiekè ndi.

² Yeu kpàtì benni diyiénnì miéke nke ò do naámmè okpààtì kéntò tikpàtì ke dọ yebie nsipísìndà ke bo Sedisademmu. O yō yètìrì do tú Sibia nwe Bεεrisebaa èi kou.

³ Kè Soasi ndòori Kuyie ndó dè o fòmму mumou miéke, ke yé ikuó nùtì Yeoyada do ò tièmmè mesàà.

⁴ Nè mεmme bè í nyóu yewūōtārè mufèù, kè benìtìbè nkpaá feu iwūō yetārè kó yewūōtārè ìnkè, ke tuò ntihúúntì.

Soasi tūntemè Kuyie ncīētè

(Wénté 2 Bekpààtìbè tōmmú 24:4-14)

⁵ Diyiè mari kè Soasii náké ikuó nùtì Yeoyada ke dọ: Idíítí ì tu Kuyie nkpeyi, kè benìtìbè ì touni Kuyie ncīētè nè bè bèkú ì bá wè yuu ìnkè nè yepārè.

⁶ Di níí ì cọtè ikuó nùtì bá wè ò yé bèè nìtìbè, kè dí túóté de kó idíítí kètūntenè Kuyie ncīētè dèè càke.

⁷ Soasi do bo o kpàtì benni sipísìdé nè ditāánnì ndi, bá ikuó nùbè mu nyí tūnte Kuyie ncīētè.

⁸ Mεmme kè Soasii yú ikuó nùtì Yeoyada nè ikuó nùbè tóbè ké bè beke ke dọ: Ba nkprí nte kè di í tūnte Kuyie ncīētè? Di tū mbá nsáké ke cajú idíítí benìtìbè borè. Di níí ì duó nKuyie ncīētè tūntimù kpí.

⁹ Kè ikuó nùbèe yie nhò béi ntì bá bè ténke í ncóú idíítí benìtìbè borè. Bèè ténke í nte ti Yiè nKuyie ncīētè kó mutūntimù.

¹⁰ Kè ikuó nùtì Yeoyada waá ntetoute ké tè dùute te pòkù ké tè Ìnné a bo ntatoomè Kuyie ncīētè kubakù

you diwũãtãnni také. Bèè bàà ti Yiè nKuyie ncĩètè kè bè ncóú Kuyie ncĩètè kó idíítí ke ãã te miεε.

11 Kè bè s̄ nyi sũũ nhokpààti kóo pátíwãàti nè ikuó niùti diewè bèε kãte ké ì kàa,

12 kè bè kàa nke dèè bèε ì duó mbèè ni mumarimù nè bèè yóó p̄i nde kó mutõmmú, kè bèε yietí bedabeesũðbè nè betõmbè,

13 nè bemarkibè nè betácíèbè, kè bèε doñnè ideí nè yetáokùyè bè yóó dãðnè yè ti Yiè nKuyie ncĩètè. Dèè kó dimàà dò nkétũnte ti Yiè nKuyie ncĩètè miεε.

14 Bè me nyi ndòðnè ti Yiè nKuyie ncĩètè kó tinenti timátí p̄ietí yoo mesã. Yebã nè yese, nè yebã bè yó mméínè yè meyiĩ nnè siheú. Kunenkù tekù makù do í dòðnè timátí p̄ietí yoo mesã mbè cuó dè Kuyie ncĩètè kpéí.

15 Bè do ãã duó nde kó idíítí bèè ni bèmbε mumarimù, kè bèε ì tũóté kétũntenè Kuyie ncĩètè.

16 Bè duó mbè de kó idíítí kè bè bo nyietí betõmbè. Bè do ãã í mbeke be kóò m̄u ke dã wèe náké ò p̄ínnè mèè botí idíítí mutõmmú. Ke yé bè do ì p̄ínnèmè kè dè wennimu mesàà.

17 Bè duó nyi meyi ncĩémmè kpéí nnè meyi nhũtímù kpéí, bè do í ì duó nKuyie ncĩètè tũntimù kpéí, ì do tú ikuó niùbè kp̄eyi nyi.

Soasi kó tikpàti kó kumàнку

(Wénté 2 Bekpààtibè tõmmú 24:23-27)

18 De kó dimònni ndi Asayeedi Sidii kóo kpààti domè Kati kãbe mudoò ké bè na, kémbaati ke bo do Sedisademmu.

19 Kè Soasi Sudaa kãbe kóo kpààti túóté dèè tu Kuyie nkpeεε. O yembè Sosafati nè Yodammu nè

Aasia Sudaa kpààtibè do cǎǎné dè Kuyie nkpeí nnè o mómмуo nhò do cǎǎné dè, nè mesoo mmèè kó dimàà do bo Kuyie nciētè kó ditou mieke, ké dè duónko Sidii kóo kpààti Asayeedii, kòo yóu Sedisadammu kéíté ò ténke í mbè do mudoò.

²⁰ Soasi dǎòrimè sǎmmè ò dǎò dèè kó dimàà dè wǎrimu Sudaa kpààtibè dǎòrimè pátiri mieke.

²¹ Kòo kó betũmbèe yete o kpeti kédake ke bo ò bo. Memme kòo nkari Sida eì kè bèe ò poté Beti-Midoo borè.

²² Simmea bire Sosakaa nè Somee bire Sosabati bèe do ò poté kékuo, kè bèe ò kũnné o yembè fǔti Dafiti eì. Kòo bire Amasia sǎoté o kpàti.

13

Yoakasi naámmè Isidayeeribe kóo kpàti

¹ Aasia bire Soasi Sudaa kǎbe kóo kpàti kpàti benni sipísidé nè ditǎǎnni ndi Yeu bire Yoakasi naámmè Isidayeeribe kóo kpàti, kénto tikpàti ke dǎ yebie ntepiítè nè yèyiekè ke bo Sammarii.

² Kòo ndǎori ti Yiè nKuyie nyí dǎ dè kétũnne Nebati bire Sedoboammu borime, ò do tanné Isidayeeribe mèè mieke, ò í mmè yóu.

³ Memme ti Yiè nKuyie mmièke bè yèmè kè kùu bè tanné Asayeedi Sidii kǎbe kóo kpàti nè o bire Benni-Adadi be nou mieke be fǒmmu mumou.

⁴ De kó difǎnkúo kè Yoakasii bántè ti Yiè nKuyie nkè kùu yie nkébonkũnne ku mieke ke yé kù do yàmè Sidii kǎbe kóo kpàti bè fǔũnkómè.

⁵ Kè ti Yiè nKuyie mbè duó nwèè bo bè fiète Sidii kóo kpàti nou mieke kè Isidayeeribe sǎoté kénhǎ be touti mieke bè baa ò ndómmè.

6 Bè me nyi nyóu meyei nSedoboammu do tanné Isidayeeribe mɛ̀ mɛ̀kɛ. Kè kutedóú Akabu do fíi nkù nkpaá fííkú Sammarii èi mɛ̀kɛ.

7 Yoakasi do kpaánè besãndèèbè sipísìnùmmù ndi, sikpàrìnaasẽĩ tepíítè, behããpòmbè tekoupíípítè (10000) Sidii kóo kpààti weè do bè na ké bè auté ké mbè nàu mutáá nkõme.

8 Yoakasi dɔ̀rìmè sɔ̀mmɛ ò dɔ̀ dèè kó dimàà, nè dikõmbùò ò do mɔ̀kɛ dì dè wàrimu Isidayeeribe kpààtibè dɔ̀rìmè pátiri mɛ̀kɛ.

9 Kòo kú kè bèè ò kũnné Sammarii o yembè f̃ti, kòo bire Soasi sɔ̀tè o kpàti.

Soasi naámmè Isidayeeribe kóo kpàti

10 Sudaa kɔ̀be kóo kpàti Soasi kpàti benni sipísitàãti nè diyiénni ndi Yoakasi bire Soasi naámmè Isidayeeribe kóo kpàti kéntò tikpàti kè dò yebie ntepíítè nè yèkuò kè bo Sammarii,

11 kédòò ti Yiè nKuyie nyí dó dè, ò í nyóu meyei nNebati bire Sedoboammu do tanné Isidayeeribe mɛ̀ mɛ̀kɛ, kè mmè sɔ̀kɛ.

12 Soasi dɔ̀rìmè sɔ̀mmɛ ò dɔ̀ dèè kó dimàà, nè dikõmbùò ò do mɔ̀kɛ dì nè ò do dokénè mɛ̀ botí Sudaa kɔ̀be kóo kpàti Amasia dè wàrimu Isidayeeribe kpààtibè dɔ̀rìmè pátiri mɛ̀kɛ.

13 Kòo kú kè bèè ò kũnné Sammarii Isidayeeribe kpààtibè f̃ti. Kè Sedoboammuu cɔ̀tè tikpàti.

Edisee kumè

14 Kè Edisee muɔ̀kɛ kédúunnè mukũũ nkè Soasi Isidayeeribe kóo kpàti kɔ̀to o borè kénkuò nke tú:

Áú n cice! Áú n cice! Isidayeeribe kparisẽĩ nè si dèèbè tu f̃ nwe.

15 Kè Edisee ò nàké ke d̀: Kote kèwaanní mutāmmù nè ipie.

Kòo kote kè dè waanní.

16 Kè Edisee d̀: Seu nkupie nkòo kù sèu. Kè Edisee ńó nhou o kpesi ìnkè,

17 kòò nàké ke d̀: Kpeté tebòtè diyie yiení kèè bíkè.

Kòo tè kpeté. Kè Edisee d̀: Tāũ!

Kòo tāũ. Kè Edisee d̀: Kupie nkuu nkuù benkú ti Yiè nKuyie nyóó duóm̃mè kàa na Sidii kòbe kè bè poté Afeki kékua bemaú páíí.

18 Kè Edisee deè ke d̀: Tùóté a pie!

Kòo ì tùóté. Kòò d̀: Poté ketenkè!

Kòo kè poté ke d̀ kuce mètāāti ḱyóu.

19 Kè Kuyie mpāānāānti náāntò Edisee miēke ò peike. Kòò d̀: A na nkè poté kuce mènùmmù ndi yoo mèkuò. A na nnamu Sidii kòbe kè bè kùò kèdeè páíí. Di mmònni a né yóó bè na kuce mètāāti mād ndi.

20 Kè Edisee kú kè bèè ò kũnné. De do s̃ mMoabu kòbe bèè do ã̃ d́óté bá dii benni kè bè do mudoo ḱfেকে be kperè.

21 Kè bèmabèè t̃o ocí kékote ke bo kũnné, kè bèè bè yání kédootóo ocí Edisee f̃ti miēke. Kòo cí kááké Edisee kũ̃ ḱyánté ḱité kécómmú.

Isidayeeribe namè Asayēdi

22 Isidayeeribe kóo kpààti Yoakasi kpàti timou miēke kè Asayēdi Sidii kóo kpààti mbè f̃ũnko mediè.

23 Kè ti Yiè nKuyie mme mbè kuó mmesémmè ké bè dòò mesàà nkéwēētēnī be bíkè metaummè kù do dòònèmmè be yembè Abarahammu nè Isaki nè Sakòbu me kpéí. Kù í ndó ké bè dèè, kù mu ndo í bè dootóo.

24 Kè Sidii kòbe kóo kpààti Asayeedii kú kòo kóo dapàà mBenni-Adadi sòoté o kpàti.

25 Mèmmè Yoakasi biré Soasii wēte kécóútémè Asayeedi biré Benni-Adadi borè yehékè Asayeedi do bè pànte kékè yè o cice Yoakasi borè, kè Soasii wēte ké bè na kuce mètāāti kécóuté Isidayeribe ekè.

14

Amasia naámmè Suda kòbe kóo kpààti

(Wénté 2 Bekpààtibè tōmmú 25:1-4, 11-12, 17-28.

26:1-2)

¹ Isidayeribe kóo kpààti Yoakasi biré Soasi kpàti benni dèrì mièke nké Soasi biré Amasia naámmè Suda kòbe kóo kpààti.

² Ò do yóó di tikpàti ke mòke yebie nsipísidé nè yènùmmù ndi, kèntò tikpàti ke dò yebie nsipísidé nè yèwèi ke bo Sedisadèmmu. Kóo yò yètìrì tu Yeoyadanni Sedisadèmmu èi kou.

³ Kòo ndòori ti Yiè nKuyie ndó dè, ò né í ntùòke o yààrì Dafiti, ò do tū nho cice Soasi borime mme weti weti.

⁴ Kè yebòwũòtòrè né nkpaá bo kè benitibè nfeu iwũò ke tuò ntihúúnti ye ìnkè.

⁵ O kpàti fiíkú dìi mònni kédeè kòo kuò bekperibè bèè do kùò o cice wèè do tú be kóo kpààti.

⁶ Ò me nyí nkùò bèè do kùò o cice be bí, kéndònnè tì wàrimè ti Yiè nKuyie nkuó pátiri Mòyiisi wàri dì

miεke. Kuyie ndo béimmu di miεke ke dò: Bè báá kuò debire cice debire yei nkpréí, bè me mbáá kuò debire de cice yei nkpréí. Bá wè ò dò nkékú o yei nkpréí nke.

⁷ Weè Amasia do poté Edəmmu kəbe kubiriku bè tu kù kukókébiriku ku miεke, kékuò benìtìbè tekoupiríítè (10000). Mudòò tēmù mamù miεke kòo fietε Sedaa èi ké dì yu ke dò: Yoketεedi, kè de kó diyètìrì kpaá bo nè yíenní.

⁸ Mèmmε Amasia tōmmè kè bèe náké Isidayεeribe kóo kpààtì Yoakasi birε Soasi Yeu yaàbire ke dò: Amasia tu a kətoo kè dí yááké ditəbè.

⁹ Kè Sudaa kəbe kóo kpààtì Soasii bè tēñné ke dò: Ditāri Dimaa kó tipotì tii do nàké diyie marì Dimaa kó detedierè ke dò dèe tì duó nde kóo sapàà nkè tì puó nti kóo dapàà. Kè mupĩmpĩmmùu yènní Dimaa ké tì na kéūtiroo.

¹⁰ Ò béi mmεmmε kédeè ke dò: N yému a namè Edəmmu kəbe mbε kè deè kó tefentè da bo. Né mbo a cīètè ke sántí amáà, báá dánté mudòò mùù yóó da dòò mεyεi nkénte kè bè da na fǒ nnè Sudaa kəbe bεməu.

¹¹ Amasia me nyí nyie. De mōnnì kè Isidayεeribe kóo kpààtì Soasi báátí kè bèe yááké betəbè Beti-Semesi Sudaa kəbe tenkè miεke.

¹² Kè Isidayεeribe na Sudaa kəbe, ke bèe cíété kékūũ mbε cēĩ.

¹³ Kè Isidayεeribe pĩ nSoasi birε Amasia Aasia yaàbire Sudaa kəbe kóo kpààtì. Bè do ò pĩ mBeti-Semesi nwe kóò kōnnè o ciε Sedisadεmmu, kəpənte Sedisadεmmu èi kó kuduotí, ku okùmè bo ntùòke

mètìrì sikòusidé (200), kètúóté Efadaimmu kó dibòrì kéntò kétuàkenè kuduotí kéntímè kó dibòrì.

¹⁴ Kè bèe túóté ti Yiè nKuyie ncíètè kó mesò mmemòu nè timátì péítì nè tinentì tii kó dimàà bo te mièke nè dèè bo tekpààticíètè, kètúóténè bè pīrmú bè mudòò mièke kèwète kékònnè Sammarii.

¹⁵ Soasi kó medòòrìmè sòmmè ò dòò dèè kó dimàà, nè dikòmbùò ò do màke dì nè ò dokénè mèè botí Amasia Sudaa kàbe kóo kpààtì, dè wàrimu Isidayeeribe kpààtibè dòòrìmè pátìri mièke.

¹⁶ Kòo kú kè bèe ò kūnné Sammarii Isidayeeribe kpààtibè f̄tì. Kòo bire Sedoboammu sòtè o kpàtì.

¹⁷ Isidayeeribe kóo kpààtì Yoakasi bire Soasi ku dīi mōnnī kēdeè kè Sudaa kàbe kóo kpààtì Soasi bire Amasia nkpaá fòumu ke dò yebie ntepiítè nè yènnūmmù.

¹⁸ Amasia dòòrìmè sòmmè wàrimu Sudaa kpààtibè dòòrìmè pátìri mièke.

¹⁹ Kè bèe dake ke bo ò bə nkòò pi Sedisademmu, kòo coké kékote Dakiisi kè bèe tōnko benitibè kè bèe kè nhò kùò.

²⁰ Kè bèe ò tùóténnè sisēī kékonnènnī Sedisademmu, kòo kūnné o yembè f̄tì Dafiti èi mièke.

²¹ Kè Sudaa kàbèe túóté Asadia kédúò nkòo sòtè o cice kpàtì, dè do s̄ nhò màke yebie ntepiítè nè yèkuò ndi.

²² Weè do wète kémaá Edati èi ké dì tēnné Sudaa kàbe o cice kūū nkó difōnkúò.

Sedoboammu naámmè Isidayeeribe kóo kpààtì

²³ Sudaa kɔbe koo kpààti Soasi birɛ Amasia kpàti benni epíítè nè dinummurì ndi Soasi birɛ Sedoboammu naámmè Isidayɛɛribɛ koo kpààti kɛntɔ tikpàti ke dɔ yɛbie nsipísìnàà nè òmáà ke bo Sammarii,

²⁴ kédòò ti Yiè nKuyie nyí dɔ dè, ò í nyóu meyei nNebati birɛ Sedoboammu do tanné Isidayɛɛribɛ mɛ̀è miɛke.

²⁵ Weè do wɛ̀tɛ kécɔuté Isidayɛɛribɛ tenkè kɛtúóté Amati kɛntɔ kɛtuɔkenè Adaba. Kéndònnè ti Yiè nKuyie nylsidayɛɛribɛ tũ nkù do ti nàkémè nè ku pããnáãnti náãntò Amitaii birɛ Sonaasi Kati-Efɛɛ eì kou nùù miɛke.

²⁶ Ti Yiè nKuyie ndo yà Isidayɛɛribɛ yo mmèè sémmè deummè mmɛ. Onìtì ténke do í kpaá bá omáà Isidayɛɛribɛ tenkè wèè bo bè teennè.

²⁷ Ti Yiè nKuyie ndo í dɔ Isidayɛɛribɛ bo kúmè kédèè kè bɛ yètìrìi kpánné ketenkè ìnkè, dɛ̀è do te kè kùu duó nkè Soasi birɛ Sedoboammuu bè dɛɛtɛ.

²⁸ Sedoboammu dɔ̀̀rìmè sɔmmɛ ò dɔ̀̀ dèè kó òmáà, nè dikòmbùò ò do mɔke di nè ò doké mɛ̀è botí ke wɛ̀tɛ ke fiètɛ Damaasi nè Amati ekè ke yè tɛ̀́nné Isidayɛɛribɛ, dè wàrimu Isidayɛɛribɛ kpààtibè dɔ̀̀rìmè pátìrì miɛke.

²⁹ Kòo kú kè bèè ò kũnné Sammarii Isidayɛɛribɛ kpààtibè f̄tìi, kòo birɛ Sakarii sɔ̀tɛ o kpàti.

15

*Asadia naámmè Sudaa kɔbe koo kpààti
(Wénté 2 Bekpààtibè t̄mmú 26:3-4, 21-23)*

1 Isidayεεριβε kóo kpààti Sedoboammu kpàti benni sipísidé nè diyiénni miεke nke Amasia bire Asadia naámmè Sudaα kαβε kóo kpààti.

2 Ò do yóó di tikpàti ke mαke yebie ntepitè nè yèkuò ndi kèntα tikpàti ke dα yebie nsipísìnùmmù nè yèdéé ke bo Sedisadεmmu. O yō yètìrì do tú: Yekodiyauu nwe Sedisadεmmu εì kou.

3 Kòo ndαari ti Yiè nKuyie ndó dè o cice Amasia do dαòrìmè.

4 Kè yetòrè né nkpaá bo kè benìtibè feu iwūō ke tuò ntihúúnti ye ìnkè.

5 Kè ti Yiè nKuyie nhò poté kòo muαke tikònti kè bèe ò cànné kòo mbo omáα borè kòo bire Yotammu weè mbaké tekpààticìtè ke ni benìtibè, kòo mme ndò nke yàα kúnè.

6 Asadia dαòrìmè sαmme ò dò dè kó dimàα dè wàrimu Sudaα kpààtibè dαòrìmè pátiri miεke.

7 Kòo kú kè bèe ò kúnné o yembè fōti Dafiti εì miεke. Kòo bire Yotammuu sαoté tikpàti.

Sakarii naámmè Isidayεεριβε kóo kpààti

8 Sudaα kαβε kóo kpààti Asadia kpàti benni sipísitàāti nè diniínni miεke nke Sedoboammu bire Sakarii naámmè Isidayεεριβε kóo kpààti kèntα tikpàti ke dα betāābè bèkuò ke bo Sammarii.

9 Kòo ndαari ti Yiè nKuyie nyí dó dè o yembè do dαòrìmè, ò í nyóu meyei nNebati bire Sedoboammu do tanné Isidayεεριβε mèè miεke.

10 Kè Yabesi bire Sadummuu cómmú ke bo ò bα. Mèmmè kóo ò poté Ibedεmmu εì kékuō, kéfiete tikpàti.

11 Sakarii kó tináànti sònti wàrimu Isidayεεριβε kpààtibè dαòrìmè pátiri miεke.

ĩnkè mèdítìbii nsipísìnùmmù ké dè wěnné kéduó nhAsidii kóo kpààtì kòo bè yóu kéwěte.

21 Mennaemmu dòòrìmè sòmme ò dòò dèè kó dimàà dè wàrimu Isidayeeribe kpààtìbè dòòrìmè pátìri mièke.

22 Kè Mennaemmu ku, kòo bire Pekayaa sòtè o kpàtì.

Pekayaa naámmè Isidayeeribe kóo kpààtì

23 Sudaa kóo kpààtì Asadia kpàtì benni sipísìnùmmù kperi mièke nke Mennaemmu bire Pekayaa naámmè Isidayeeribe kóo kpààtì kéntò tikpàtì ke dò yebie nyèdèè ke bo Sammarii.

24 Kòo dòò ti Yìè nKuyie nyí dó dè, ò í nyóu meyei nNebati bire Sedoboammu do tanné Isidayeeribe mèè mièke.

25 Mèmmè Demadia bire Pekaa wèè tɔu o kpàrìnentì, kòo cómmú ke bo ò bə, kòo mbo Sammarii tekpààtìc̣f̣èè kó kudieku makù, kòo ò poté kékuə, kékuə̀nè Adikəbu nè Adiyee, kénéinè Kadaadi èi kəbe sipísìnùmmù, ò me nhò kùə kéfietè tikpàtì.

26 Pekayaa borime sòmme wàrimu Isidayeeribe kpààtìbè dòòrìmè pátìri mièke.

Pekaa naámmè Isidayeeribe kóo kpààtì

27 Sudaa kəbe kóo kpààtì Asadia kpàtì benni sipísìnùmmù nè didérinnì mièke nke Demadia bire, Pekaa naámmè Isidayeeribe kóo kpààtì kéntò tikpàtì ke dò yebie nsipísídé ke bo Sammarii.

28 Kòo dòò ti Yìè nKuyie nyí dó dè, ò í nyóu meyei Nəbati bire Sedoboammu do tanné Isidayeeribe mèè mièke.

29 Isidayeeribe kóo kpààti Pekaa kpàti miεke nke Tekadati-Fadasaa Asidii kóo kpààti bè domè kéfietε Nεfutadii tenkè kemou: Iyōō nè Abedi-Beti-Maaka nè Yannōa nè Kedesi nè Asōō nè yehεkè diεyè Kadaadi nè Kadidee, kέpīmmú benitibè kékōnnè Asidii.

30 Kè Edaa bire Osee cómmú ke bo bō nDemadia bire Pekaa kóo poté kékuo, kéfietε tikpàti.

31 Pekaa dāōrīmè sōmmε ò dāō dèè kó dimàà dè wārimu Isidayeeribe kpààtibè dāōrīmè pátiri miεke.

*Yotammu naámmè Sudaa kábe kóo kpààti
(Wénté 2 Bekpààtibè tōmmú 27:1-3,7-9)*

32 Isidayeeribe kpààti Demadia kpàti benni déri miεke nke Osiasi bire Yotammu naámmè Sudaa kábe kóo kpààti.

33 Ò do yóo di tikpàti ke máke yεbie nsipísidé nè yènūmmù ndi, kéntō tikpàti ke dā yεbie ntεpíítè nè yékuo ke bo Sedisadεmmu. O yō do tú Sadaki kóo sapàà nwe kōo yètiri tu Yedusaa.

34 Kōo dāō ti Yiè nKuyie ndó dè, ò do tūnne o cice Osiasi borimε mme weti weti.

35 Kè yetōrè né nkpaá bo, kè benitibè feu iwūō ke tuò ntihúúnti ye borè.

Weè do keuté ti Yiè nKuyie ncīētè kó dibòri bè tu di Dibòri dieri.

36 Yotammu dāōrīmè sōmmε, ò dāō dèè kó dimàà, dè wārimu Isidayeeribe kpààtibè dāōrīmè pátiri miεke.

37 Dε kó yemòrè miεke nke ti Yiè nKuyie nduómmè kè Sidii kóo kpààti Desinni nè Demadia bire Pekaa Isidayeeribe kóo kpààti kè bè bo dokénè Sudaa kábe.

38 Kè Yotammuu kú kè bèε ò kūnnè o yembè fōti Dafiti εi miεke. Kōo bire Aasii sōoté o kpàti.

16

*Aasi naámmè Sudaa kòbe kóo kpààti
(Wénté 2 Bekpààtibè tómmú 28:1-27)*

¹ Demadia bire Pekaa kpàti benni tepíítè nè diyiénni mieke nke Yotammu bire Aasi naámmè Sudaa kòbe kóo kpààti.

² Aasi do yóó di tikpàti ke mòke yebie nsipísidé ndi kéntò tikpàti ke dò yebie ntepiítè nè yèkuò ke bo Sedisademmu, bá ò í ndòori ti Yiè nKuyie ndó dè, ò í ntũnne o yàari Dafiti kó meborime.

³ Ò do tũnne Isidayeeriibe kpààtibè borime mme kèféúténè ketíke o bire kétuò, ibotí ti Yiè nKuyie ndo bèti ì ké bè kànnè, ì do dòori ì sòke botí.

⁴ Kòo nkòu iwũò ke tuò ntihúúnti yetàrè ìnkè nè detie nyò.

⁵ Mèmmè Sidii kóo kpààti Desinni nè Demadia bire Pekaa Isidayeeriibe kóo kpààti bè domè Sedisademmu èi ké dì pì, bè me nyí ndi na.

⁶ Dii mònni dimàà mieke nke Sidii kóo kpààti ténémè Edømmu kòbe be èi Edaa, kèbeti Sudaa kòbe di mieke, kè Edømmu kòbe di ta ke bo nè yíenní.

⁷ De mònni kè Aasii tó nkè bèe náké Asidii kóo kpààti Tekadati-Fadasaa ke dò Sidii kóo kpààti nè Isidayeeriibe kou beè do mí nha bire, a kóo tónti, kè n tu á kòtení ké n deeté.

⁸ Ò me nyí kétúóté timàti péiti nè mesò nnè dèè bo ti Yiè nKuyie ncíètè kó ditou mieke nè dèè bo tekpààticíètè mieke kédúónko Asidii kóo kpààti ke dò wè ò pāmu.

⁹ Kè Asidii kóo kpààti yie nkékòte kèdo Damaasi èi ké dì pònte kèpímmú di nìtibè kékònnè Kiidi, kèkuò okpààti Desinni.

10 Dε κό difōnkúò kòo kpààti Aasii kαte Damaasi ke bo yà Asidii kóo kpààti Tekadati-Fadasaa. Mem̄me ò yàmè diwũṣtònni dìi bo Damaasi kέwāri di dòm̄mè weti weti, kέduónko ikuó niùti Udii wèè bo Sedisadεmmu.

11 Kòo maá diwũṣtònni kè di ndò nhokpààti Aasi ò duōnni itié nDamaasi ke yē nwè di maá kè di ndòm̄mè, kέ di maá kέdeè bá okpààti Aasi mu nyí kònko.

12 Kòo íté Damaasi kέkònko kέyà diwũṣtònni kέdeke di ìnkè,

13 kέféúté o ḡfε kέtuṵ nkέtuōnnè tihúúnti nè muyuo nke cóu mmenaà mbè tu mè diféè mu ìnkè kémíété diwũṣtònni iwũṣ ò fié ì metaummè kpɛyi i kó meyĩ,

14 kέtúóté disṵwũṣ kó diwũṣtònni dìi bo ti Yiè nKuyie nciētè ìkè kέkαte kέ di cònné diwũṣtònni pànni bakù yóu bíékè,

15 kέdeè kénáké ikuó niùti Udii ke dò: Diwũṣtònni dieri ìnkè nke a yó ntuòm̄mè di feu ìi wũṣ dikūnweñni nè kuyuo ku, okpààti kó iwũṣ nè o kó yepārè nè kubotí kó iwũṣ nè ku kó yepārè, muyuo nkɛyε nè diféè bè ḡṣ yṵṵε wè yepārè ìnkè. A ní yóo di mmíété iwũṣ di kù feu ì kó meyĩ, kè disṵwũṣ kó diwũṣtònni dii, m̄i yó nyé di kpɛti.

16 Kè ikuó niùti Udii dṵṵ okpààti Aasi ò nàké ti tímṵu.

17 Dε κό difōnkúò kòo kpààti Aasii kέké sinaasēi bè do dṵṵ s̄i kó tifènti Kuyie nciētè kpéi si kó yetàrè kέdei yeḡ yèè còmmú s̄i ìnkè, kέcōnté disṵwũṣ kó kunankú diekù isṵmátinààke kṵku, kέ kù ìnné ketenkè bè cè kè nè yetárè,

18 κέρωντε diwũstònni Kuyie nciētè okpààti do d̄aunko dè o kpààtikàrì kékpetínné okpààti kó dibòrì.

19 Aasi d̄aòrìmè s̄omme ò d̄ò m̄è kó dimàà dè w̄arimu Sudaà kpààtibè d̄aòrìmè pátíri miεε.

20 K̄o kú kè bèε ò k̄unné o yembè f̄oti Dafiti εì miεε, k̄o bire Esekiasii s̄oaté o kpàti.

17

Osee naámmè Isidayεeribe kóo kpàti

1 Sudaà kóo kpàti Aasi kpàti benni t̄epítè nè didérì miεε nke Edaa bire Osee naámmè Isidayεeribe kóo kpàti, k̄énto tikpàti ke d̄ò yebie nyèwei ke bo Sammarii,

2 kédòò ti Yiè nKuyie nyí d̄ò dè ò né í ntùòke Isidayεeribe kpààtibè bèè ò niiténè ke di tikpàti.

3 Dε m̄ònni kè Asidii kóo kpàti Sadimanasaa k̄at̄ení k̄édo Osee kóò na, k̄òò ò bàúté k̄é nhò yietì d̄ampòò.

4 K̄é Asidii kóo kpàti banté Osee dammùmè o c̄ĩ nyi, ò s̄ nd̄i m̄ònni Osee t̄ō mbenìtibè Saii εì Esibiti kóo kpàti borè. Ò me nyí yietì dε benni Asidii kóo kpàti d̄ampòò ò ò nhò yietì m̄è botí yebie nteyè. M̄em̄me Asidii kóo kpàti duómmè kè bèε p̄i nh̄Osee k̄éboú m̄εf̄imme kékpetínné.

5 K̄é Asidii k̄oβεε íté k̄épité k̄etenkè kem̄ou, k̄ék̄ote k̄épi Sammarii εì k̄é nd̄i pi ke d̄ò yebie nyèt̄aati.

6 Osee kpàti benni w̄éinn̄i miεε nke Asidii kóo kpàti namè Sammarii k̄ép̄immú benìtibè k̄ékònnè Asidii k̄é bè k̄anne Adaa εì nè Ab̄oò kó m̄p̄émmè Kos̄ā temp̄ē nnè Medii ekè.

Dèè te kè Isidayeeribe kpààtiyuu pònte

⁷ Isidayeeribe yete mɛ̀ɛ̀ kpéi mbe Yiè nKuyie nkùù bɛ̀ dɛ̀nnɛ̀ní Esibiti miɛ̀ke ke dɔ̀ dɔ̀ mɛ̀yɛi ndɛ̀ te kè tii mbè tù̀ðkení. Kuyie ndo bɛ̀ fiètenè Esibiti kóo kpààti nwe kè bɛ̀ dɛ̀nne kè bɛ̀ kù yóu kɛ́fíé yebòkè.

⁸ Bè do tũ̀nne ibotí ti Yiè nKuyie ndo bèti ì kè bɛ̀ kànnɛ̀ i borime mme,

⁹ kéndɔ̀ri ti Yiè nKuyie nyɛ̀ mbè báá dɔ̀ dɛ̀ kémaá yetòrè yehèkè yemou miɛ̀ke kɛ́túóté bɛ̀è bàa dihei be kó yetuo kɛ́ntɔ̀ kɛ́tuakɛ̀nè yehèkè diɛ̀yè iduotí fité yè,

¹⁰ kɛ́fííkú yetárè, kɛ́fííkú itedéi sitáá simou ìnkè nè yeteyɔ̀ yemou.

¹¹ Kè bɛ̀ nfeu iwũ̀ɔ̀ yetòrè ibotí ti Yiè nKuyie ndo bèti ì kè bɛ̀ kànnɛ̀, ì do dɔ̀rìmè, kédɔ̀ dɛ̀è í wenni kè ti Yiè nKuyie miɛ̀kɛ̀ bɛ̀ yè.

¹² Bè do feu yebòkè nyɛ̀ ti Yiè nKuyie mme ndo bɛ̀ nàkɛ̀mu ke dɔ̀ bɛ̀ báá dɔ̀ dɛ̀ kó kubotí.

¹³ Ti Yiè nKuyie ndo duó nkè ku pããnáànti náam̀bè bɛ̀ caummu weti weti bembɛ̀ Isidayeeribe nè Sudaa kɔ̀be kè bɛ̀ náké ke dɔ̀: Ceetenè kɛ́yóu di yei nkétũ̀nne n tannò nè n tié nnè n kuó n duó nkè m pããnáànti náam̀bè bemou duó ndè di yembè.

¹⁴ Bè me nyí nyie, kè bɛ̀ kpénkũ̀nne be to kè dɛ̀ pɛ̀ɛ̀tɛ̀ be yembè do kpénkũ̀nne mɛ̀è botí be kpeye, kè bɛ̀ yete ti Yiè nKuyie nkpeti.

¹⁵ Bè dootóo ti Yiè nKuyie nkuó nyi nè metaummè kù do dɔ̀nè mɛ̀ be yembè nè kù do bɛ̀ náké yèè tannò, ke tũ̀nne detetirè kperɛ̀, ke naá mbe mómmɔ̀mbɛ̀ detetirè. Bè tũ̀nne ibotí tɛ̀i kó mɛ̀borime mme Kuyie ndo yɛ̀ mbè báá tũ̀nne mɛ̀.

¹⁶ Bè do dootóomu ti Yiè nKuyie ntannò páíí, kédɔ̀ isɔ̀mátìnààke ìdél kɛ́fíí nkutedáú kɛ̀nninku ke dɔ̀ ndiyiè nè otànkù nè siwãã ke feu iwũ̀ɔ̀ dibòò Baadi.

17 Ke tuò mbe bí initidaaì nè initipòì ke pãũ ke dɔɔri munitinòntõmmú, kédúó mbemàà meyei ndòòrìmù miεke, kè ti Yiè nKuyie mmieκεε bè yè.

18 Ke mènκεε bè yè mediè nkè kùu bè kei nku borè kè dè nkpaá Sudaa botí kòbe máà ndi.

19 Weè Sudaa kòbe múnke í ntũnne ti Yiè nKuyie ntannò, kètũnne Isidayεeribe do mòke mètè mantímè be kó dikpààtiyuu miεke.

20 Nè de kpéi nkè ti Yiè nKuyie ndootóo Isidayεeribe bemòu ké bè ànné ifei, kédúó nkè ibotí tɛi bè na kénfekù be kπεε, kè kùu bè kei nku ìkè.

21 Ti Yiè nKuyie nkuù do bè toté kédεite Isidayεeribe kécánnénè Dafiti kó tɛcĩtètè, kè Isidayεeribeε pĩ nNabati bire Sedoboammu tikpàti, kòo fétinne Isidayεeribe ké bè tanné meyei ndiemè miεke.

22 Kè Isidayεeribe ntũ nSedoboammu do dòò mèè yei, bè í mmè yóu.

23 Kè ti Yiè nKuyie nYaá mbè keinnè ku borè kéndònnè kù do tì nàkémè nè ku pãánaàntì náam̀bè nò miεke. Mèmmè kù bè cíemmè ku tenkè ìnkè kè bèε kòte Asidii ke ke mbo nè yíenní.

Kuyie ndènnemè Isidayεeribe kè ibotí tɛi kari be tenkè

24 Kè Asidii kóo kpààtì duó nkè Babidònni kòbe nè Kutaa kòbe nè Awa kòbe nè Amati kòbe nè Sefawayimmu kòbe kè bèε kòtení kémbo Sammarii kó yehékè miεke kéfiete Isidayεeribe ekè bè do bo yè Sammarii kémbo.

25 Bè kàri d̀i m̀onnì de kó yehékè miεke ke í ntũ nti Yiè nKuyie nkè kùu duó nkè yecìrìcìrè mbè pĩ.

26 Kè bèè tō nkè bèè náké Asidii kóo kpààtì ke dò: A tō bèè nìtìbè ke kànnε Sammarii bè í yé bè bàámmè Kuyie deè te kè kù duənní yeçiríçirè kè yè bè pīī.

27 De mənñi kè Asidii kóo kpààtì duó ndinùù ke dò: Túóténè m pīīmúní bèè nìtìbè Sammarii be miεke Kuyie nkuó nùtì mǎu kóò tēínóó kóo nkè bo ké bè benke bè bàámmè Kuyie.

28 Mεmε kè bèè deite tí Yiè nKuyie nkuó nùbè miεke òmǎu kéduónko kòo mbo Betεedi ke bè benkú bè bàámmè Kuyie.

29 Bá kùù botí kù do dòò tebǎətenkaanìtè nte kéfíí nyetuo bè do maá yè Sammarii kó yetǎrè ye miεke. Bá kùù botí kù do me ndòò ku èi kù bo dùì miεke.

30 Kè Babidənni kǎbe mməke be kpete kè tē tú Sukəti-Bennəti, kè Kuta èi kǎbe kpete ntú Nεdikadi, kè Amati èi kǎbe kpete tú Asimati.

31 Kè Awa èi kǎbe kpesi tú Nibasi nè Taditaki, kè Sefawayimmu èi kǎbe kpesi ntú Adadamadeki nè Annammedeki, kè bè sì kòù ibí ke tuò.

32 Kè bè ntū mbake ti Yiè nKuyie nke né waá mbe botí miεke ikuó nùbè bèè yó mbo bè maá yèè tuo ke pī mmubǎətǎmmú nè be kpéí.

33 Kè bè ntū nti Yiè nKuyie nke feunè be bəkè bè do yè feu mèè botí be cie bè do boní kè, kè bè bè tǎní.

34 Nè yíenní bè kpaá tū mmεè mantímè, bè í tū nti Yiè nKuyie nséi bè me nyí tū mbe kó ikuó, bè me nyí tū nti Yiè nKuyie nkuó kù do duó nyi Sakəbu bí, kù do yu ì ke dò Isidayεeribe.

35 Ti Yiè nKuyie ndo bè dǎdǎnè metaummè mme ké bè náké ku nùù ke dò: Di bá mməke yebəkè, di bá nninku ye ìikè, di bá nyè dǎú ndi me mbá nyè feu iwũǎ.

36 Di dò nkémbáá mmí ndi Yiè nKuyie nku, mí nwèè di dènnení Esibiti nè muwērímú. Di dò nkéndé mīi mǎà ndi, ke nni ntū nke n feu iwũɔ.

37 Dí mpī n di nàké tì nè n tié, nnè n tannò nè n kuó ké ndè tū nsáà, di báá fíé yebókè.

38 Di báá yè mmetaummè n di dònè mè, kéfíé yebókè.

39 Di ntū mmí ndi Yiè nKuyie m mǎà ndi kè nní ndi dɛɛrí nè di dootitǎbè.

40 Bè me nyí nyie nkè bè baa nkpaá ke tū mbè do mǎke mètè mantímè nè dimònnì.

41 Mémme kè bè ntū nti Yiè nKuyie nke feunè yebókè, kè be bíi me nsɔtè nè be yaàbíó. Ke me ndɔəri nè yíenní.

18

Esekiasi naámmè Sudaa kɔbe kóo kpààti (Wénté 2 Bekpààtibè tǎmmú 29:1-2. 31:1)

1 Isidayɛɛribɛ kpààti Edaa birɛ Osee kpàti benni tǎánnì mieke nke Aasi birɛ Esekiasi naámmè Sudaa kɔbe kóo kpààti.

2 Ò do yóó di tikpàti ke mǎke yɛbie nsipísidé nè yènùmmù ndi, kɛntɔ tikpàti ke dò yɛbie nsipísidé nè yèwɛi ke bo Sedisadɛmmu. Sakarii birɛ Abi wèè do tú o yǎ.

3 Kòo ndɔəri ti Yiè nKuyie ndó dè o yààrì Dafiti do dǎàrimè sósó.

4 Wèè do pùò nyɛtǎrè kɛpuɔ nsitenkaanì kékǎũ Asedaa kutedáú kébóké fɛsɔmátìwààfè Mɔyiisi do dòò fè, Isidayɛɛribɛ do kpaá ke fè tùmumu nti-húúnti kétuɔkenní de mǎnnì, kè bè fè yu ke tú fɛsɔmátìwààfè.

5 Esekiasi do dómu mediè ti Yiè nKuyie ny-Isidayεεriβε tũ nkù kέpεēté Sudaa kpààtibè sòmbe, bèè ò niiténè nè bèè ò tũnní.

6 Kòo ntaunè ti Yiè nKuyie nweti weti, ò í nkù yaténè kéntũ nKuyie ntannò kù do duó nyè Mòyiisi.

7 Kè ti Yiè nKuyie nni nhò bonè kòò d̄ori dè demou yie. Kòo yete Asidii kóo kpààti kp̄eti ke ténke í nhò bùs.

8 Weè do poté Fidisitēēβε kέfietε be tenkè kétúóté bèè baα dihei be kó yetuo kénto kétuαkenè yehekè iduotí fité yè.

Sidii kóo kpààti Sadimanasaa pimè Sammarii

9 Sudaa k̄βε kóo kpààti Esekiasi kp̄ati benni naannì miεke nke Isidayεεriβε kóo kpààti Edaa birε Osee kó tikp̄ati benni yiénnì miεke dò nke, Asidii kóo kpààti Sadimanasaa domè Sammarii εi ké dì pi.

10 Kè dè mm̄ake yeβie nyètāāti kòo di na ke s̄s̄ nhEsekiasi bo o kp̄ati benni kuónnì, kè Isidayεεriβε kóo kpààti Osee bo o kp̄ati benni weínnì. De benni ndi bè p̄ntemè Sammarii.

11 M̄em̄ε Asidii kóo kpààti p̄ĩrmúm̄ε Isidayεεriβε kék̄onnè Asidii ké bè k̄anne Adaa, Ab̄o kó mp̄émm̄ε Kosā temp̄ε nnè Medii ek̄e.

12 Bè do í yie mm̄è kp̄éi nke ti Yiè nKuyie nn̄aant̄i, k̄ēt̄ε m̄etaumm̄ε kù do n̄ak̄é t̄i kó dim̄à ku kóo t̄ōnt̄i Mòyiisi bè do í k̄énté t̄imat̄i, bè me nyí nyie nke d̄ò t̄imat̄i.

Asidii kóo kpààti Sānsedibu domè Sudaa k̄βε tenkè

(Wénté Esaii 36:1 nè 2 Bekpààtibè t̄ōmmú 32:1)

13 Sudaa kɔbe koo kpààti Esekiasi kpàti benni tɛpíitè nè dinaanni miɛke nke Asidii koo kpààti Sānsedibu domè Sudaa ekè iduotí fité yè ké yè fiète.

14 De m̀nni kè Sudaa kɔbe koo kpààti t̄ mbenitibè Dakiisi eì kè bèe náké Asidii koo kpààti ke d̀: Okpààti tu ò cààrèmu a ò yóu ke ténke báá ò dokénè, kàa ò beke tì, ò yóó tì d̀̀mu.

Kè Asidi koo kpààti d̀, wèe ò duó ntimáti péiti cidóòbè sikɔupísìwei (9000), mesɔ ncidóòbè sikɔusìwei (900).

15 Kè Esekiasii túóté timáti péiti t̀ do bo ti Yiè nKuyie ncíètè kó ditɔu miɛke nè tekpààticíètè miɛke timɔu.

16 Kòo p̀nte ti Yiè nKuyie ncíètè kó yecàkè kédate mesɔ nwenwe Esekiasi o m̀mmuɔ nhò do dànnemè tidabɛtì t̀ p̄nnè yecàkè. Kòo dè duó ndemɔu Asidii koo kpààti.

Wèè ni Senakedibe āāp̀mbè nàké tì

(Wénté Esaii 36:2-22 nè 2 Bekpààtibè t̄mmú 32:9-16)

17 Kè Asidii koo kpààti mbo Dakiisi kédɛite wèè baké o kó fehāāp̀nnafe nè wèè baké tekpààticíètè, nè wèè bàa wenwe okpààti o m̀mmuɔ, nè behāāp̀mbè péu, ké bè t̄nko Sedisadɛmmu okpààti Esekiasi borè. Kè bèe tuɔkoo kébáté kéntókéne diyaaáhútàri kó kuce, menie mpũ̀ nkùu néce ke taà dihei kubiriku.

18 Bè de mbo ke d̀ bè d̀ ḱyà okpààti kè Idikiya bire Ediakimmu wèè kòtí tekpààticíètè miɛke kè weè né yènní nè Sebuna opátíwā̀tì nè Asafu bire Soaa wèè t̄u dihei kó yepáte.

19 Wèè baké fehããpònnafe kòo bè nàké ke dò: Nákénè okpààti Esekiasi ke dò okpààti diewè Asidii kóo kpààti tu ti da beke ke dò: A tá ba ke kari?

20 Yáà a yèmmè dò ntinãànti detetirè kpèti tú itié nyi nè dikãmbùò a kpéí nkàa bo ò dòkénè? Yáà a yèmmè naatinè we, kàa dàátí ke yete wenwe Asidii kóo kpààti kpèti?

21 Ò tu ò yému ke dò nha yèmmè naatinè Esibiti nwe a né í yé ke dò nhEsibiti dò ndipènni dii pònte dìndi, kè wèè di pī ndii ò kòute. Esibiti kóo kpààti me ndòari bèè ò duó mbe yèmmè.

22 Kè dè yèmmè di bo yí di yèmmè naatinè di Yiè nKuyie ndi tũ nkù dè né í tú kuù kó yetòrè nye nè yewũõtòrè Esekiasi pùømmè o mómumu nke nàké Sudaà kòbe nè Sedisadèmmu kòbe ke tú bè nfeu be wũò diwũõtònni dii bo Sedisadèmmu mǎà?

23 Kàa yèmmè dò nnè n cice Asidii kóo kpààti di mà, a dò fíéú! Kòo da duó nsisēi sikòupísidé (2000) kè nsà kàa bo pété bèè bo si dèke!

24 A í yóó na kébaao n kóo kpààti kó betòmbè mièke bá omáà bá ketíke wèè tu osámòpòu be mièke. Kàa yèmmè né naatinè Esibiti yóó da duómmè sisēi nè si dèèbè!

25 Di yèmmè dò nhò kàtení nè omáà ndi ke bo pònte di nheì bá di Yiè nKuyie nyí dǎàà? Kuù ò nàké ke tú ò dò nké di pònte.

26 De mǎnni Idikiya birè Ediakimmu nè Sebunaa nè Soaa, kè bèe nàké wèè ni Asidii kó fehããpònnafe ke dò: Ti da báámmu nti náánnè Aramu èi kòbe kó tinãànti, bèè bo kuduotí ìnkè kè bè bá nyo.

27 Wèè baké Asidii kó behããpòmbè kòo dò: N kóo kpààti í n tǎnní kè m bo tì nàké fǒ nnè a kóo kpààti

dí mǎà. Ò pètínkè n tǒnní kè m̀ bo tì nàké benìtibè m̀be bèè bo kuduotí ìnkè, díndi nè bè, di yóó di di m̀ntì káyà di yéńkúmè.

28 Μεμμε wèè ni Asidii kó fehǎǎpònnafè ò còrmúmè kèpíèké nè Sudaa kòbe kó tináàntì ke d̀: Kénténè Asidii kóo kpààtì diewè tu mù:

29 Ò tu Esekiasi báá benné kè ndi sóu nhò í yóó na kè di fietè o nzu mièke.

30 Esekiasi bá ndi sóu nke tú di duó ndi yèmmè di Yiè nKuyie nkè kù yóó di deeté. Bá Asidii kòbe báá pònte dihei.

31 Asidii kóo kpààtì tu dí báá yie nhEsekiasi kpèti, di taunnè wenwe Asidii kóo kpààtì, kè dèe yie nkè di nyo mbá wè o paku kó tidiiti ke cáá fínyí nè fikíè de be ke yǒ mbá wè o binte niè,

32 ke kèmmúnè ò bo tuǎkenímè kè di túóté kékònnè kékanne dihei dùì dònne di kpèri, kè tidiiti nè detie mbè tu dè fínyí nè bè tu dè odífíè bè dii dèè be mekosààmè kè dè bo, kè mecekùò mmúnke bo di mièke, kè dí mbo deborè ke báá kù diè ndetètirè. Di báá kénté Esekiasi di náá ntì ke tú Kuyie nyóó di deeté. Ò di fètìnkomu.

33 Yehékè tɛyè kó yebòkè na ke bè deeté kè Asidii kóo kpààtì í bè pǐnnáà?

34 Amati nè Adipadi kó yebòkè bore? Sefadifaimmu nè Enaa nè Iwa de kpɛye bore? Yè deeté Sammarii kòbe kòò í bè naà?

35 Ɔndi èi kó dibòò na ke deeté di kó ketenkè kòò kè yóu kè di Yiè nKuyie nné bo na kédèeté Sedisademmu?

36 Kè bè ndò nkáré bá òmòù í mbè tǐnné tìmatì. Ke yé okpààtì Esekiasi do bè nàkémè ke tú bè báá ò tǐnné

tìmatì.

³⁷ Kè Ikidiya bire Ediakimmu wèè kòtí tekpààticīètè nè opátíwāàtì Sebuna nè Asafu bire Soaa wèè tau dihei kó yepáte kè bèe kērí be yààtì kēwētoo Esekiasi borè, kóò nàké wèè baké Asidii kó fehããpònnafe ò bè nàké tì.

19

Esekiasi beémmè Kuyie mpããnáàntì náàntò Esaii o kpeti

(Wénté Esaii 37:1-7)

¹ Okpààtì Esekiasi ti kèè diì mònnì kòo yèmmèe caàrè kòo kērí o yààtì ke dáátí kufòòtònkù kéntati ti Yiè nKuyie ncīètè,

² kētō nhEdiakimmu wèè kòtí tekpààticīètè nè o pátíwāàtì Sebuna nè ikuús niùbè bèè tu bekótíbè ke dò bè ndáátí tifòòtòntì kékote Amoti bire Esaii Kuyie mpããnáàntì náàntò borè.

³ Kóò nàké ke dò: Okpààtì Esekiasi tu tí da nàké ke dò: Yíe nkó diyìe tu meyeñcaàrìmè kperi ndi, ti pakému, Kuyie nkuù ti poté ke ti di ifei. Ti kperè dònne kupèitèyonku ãã íté mèmme onitipòkù kè muwērímú né ò dònté ò bo nòrímè kè debirèe yènní.

⁴ Kè dè naati ti Yiè nKuyie nha tũ nkù bo nkeè Asidii kóo kpààtì tōnní wèè ni o ããpòmbè, kòo kù sãmímú mèè botí ke bo ò poté yesáãmbè ò kù sãmímú yèè kpéí. A né kù bàntè ku kòbe bèe kpaá be kpéí.

⁵ Kòo kpààtì Esekiasi kó yetōrèe tuokoo Esaii borè.

⁶ Kòo yè nàké ke dò: Ti Yiè nKuyie ntu dí nàké okpààtì Esekiasi ke dò o kãm̀b̀ù̀à̀tì bá nduò ò kèè tìi

náàntì nè yēsáàmbè Asidii kóo kpààtì tǝnní kè bè kù sǎm̀m̀ú yè kpéí.

⁷ Ti Yiè nKuyie ntu kuù móm̃m̃onku yóó ò ãnné meyèmmè m̀èè bo nte kòo keè tináàntì matì kékò nho cie kè kùu duó nkè bèè kè nhò kùo.

Asidii kóo kpààtì wàri dìi pátiri ke bo donné Sedisademmu kòbe kòmbùàti

(Wénté Esaii 37:8-13 nè 2 Bekpààtìbè tǝmmú 32:17)

⁸ M̃m̃m̃e wèè ni Asidii kó b̃ehǎǎpòmbè ò kèèmmè Asidii kóo kpààtì ìtémè Dakiiisi ke kòte ke do Dibuna mudoò, kòo ke nhò sǝntóo.

⁹ Asidii kóo kpààtì do kèè Etiopii kóo kpààtì Tiidakaa kàriní m̀èmm̃e ke bo ò do mudoò. Kòo yíé tǝ nke d̀ò bèè náké Esekiasi ke d̀ò:

¹⁰ Asidii kóo kpààtì tu ti da náké ke d̀ò: Kuyie nha duó nkù a yèmmè kù báá da souté kàa yèmmè ndò nhò í yóó p̃ont̃e Sedisademmu.

¹¹ A móm̃muo nha kèèmu wenwe Asidii kóo kpààtì ò d̀òò d̀è yehèkè t̃eyè, ò yè kùòm̃è yem̃ou páíí, kè f́ nyèmmè né d̀ò nkù bo da coonnaà?

¹² Kosǎã nè Anaa kperi nè Desefu kperi nè Eden-nibe bèè do bo Tedasaa de kó ibotí yembè ò kùo ì i b̀òkè na ke ì deetáà?

¹³ Amati nè Adipadi nè Dayii nè Sefadifaimmu nè Enaa nè Ifa ye kpààtìbè bo de?

Esekiasi bántèmè Kuyie

(Wénté Esaii 37:14-20)

¹⁴ Kè Esekiasii còuté dipátiri yetǝrè nou mieke kékaa nkédeè kéta ti Yiè nKuyie nc̃f̃ètè ké dì p̃inte ti Yiè nKuyie nyìkè,

¹⁵ ké kù bántè ke d̀ò: Ti Yiè nKuyie nyIsidayeεribe tũ nkù, f́ nwèè kàri a taummè t̃ou beĩnkèmbàribè

fèntì ìnkè, fíṣṣ baké yekpààtiyọ yemou yèè bo ketenkè.
Fí nwèè dṣṣ ketenkè nè keìnkè.

¹⁶ Ti Yiè nKuyie n da báámmu kénté kékeè!
Sìnnéní káyà! A bomu fí nti Yiè nKuyie, keè
Sennakedibu da sáámmè.

¹⁷ Ti Yiè nKuyie! Mómumu nwe nhAsidii kó
bekpààtibè dèèmè ibotí tèi kó yehékè yemou.

¹⁸ Ke cṣu mbe boatenkaanìi, benitibè beè sì dṣṣ, sì
í da dṣnnè fí nKuyie. Sì tu ideí nyi nè yetárè.

¹⁹ Ti Yiè nKuyie nha ti deeténè Sennakedibu kè
dèe yie nkè ketenkè kó yekpààtiyọ yemouu banté fíṣṣ
tumè ti Yiè nKuyie nhamáà.

*Esaii nàkémè Esekiasi ò bànté Kuyie nkè kù ò t́́ríné
tì*

(Wénté Esaii 37:21-35)

²⁰ Mémme Amṣti biré Esaii tṣmmè ke bèe náké
Esekiasi ke dṣ: Ti Yiè nKuyie nyIsidayeribe tṣ
nkù tu kù kèemu a kù kuṣnnèmè Asidii kóo kpààti
Sennakedibu kpéí.

²¹ Nte kù n nàké tì o kpéí:
Mí ndi Yiè nKuyie mmí tu:
Siyṣṣ kó desapùmbire da sènkèrìmu,
ke da daú ke da cokù,
kè Sedisademmu kó desapùmbire da cṣṣ.

²² Wenninwe a sàrmúmè?
Wenninwe a ommúmè?
Wenninwe a sèémmè fèṣṣnfè?
Kuyie nyIsidayeribe tṣ nkùà?

²³ A baa tṣnní a tṣrè kè yè sàrmú mí ndi Yiè nKuyie
nkùà?
Ke nàké ké tú a naasṣ kpeñni mèè kpéí nte kàa dèke
Dimaa tārì yómmè,

29 F́ nhEsekiasi, nte dèè yó ntú mēbenkùmè: Di mbenni di yóó di tidiiti tì ãnké tinti, dibenni terì kédì tididenti, dibenni tǎǎnnì kébuotí kékǒũ, kéfííkú detie mbè tu dè f́nyĩ kétǒũ de be.

30 De mǎnnì Sudaa kǎbe bèè bo nkpaá, be cǐe mbo ta ketenkè kè be bakεε peité yebe.

31 Sedisademmu nwe bèè bo yenté bè yètínímè Siyǒǒ tǎri ndi bè yètínímè ti Yiè nKuyie Mpaκεdaa ti dǒ mēè kpéi nkè dè deu te, kòò yóó mē dǎǎ.

32 Kè tìi tukúnè Asidii kóo kpààti, nte ti Yiè nKuyie nnàké tì o kpéi. Kù tu ò í tati di nheì, ò báá di tǎũ ipie, ò me mbáá di do nè tidǎpìiti, yoo wèe ǎnné di duotí mutǎǎ nkéna kéta.

33 Mí ndi Yiè nKuyie mbéimmu ke tú ò í tati di nheì. Ò wèti ke bo poo nhò kèténí kùù ce nku kékònnè.

34 N yó nkǎnkému di nheì ké di dεεté n yètìrì kpéi nnè n kóo tǎntì Dafiti kpéi.

Sennakedibu yǐkεmè dikpànni ke kò

(Wénté Esaii 37:36-38 nè 2 Bekpààtibè tǎmmú 32:21-22)

35 De kó keyènkè kè ti Yiè nKuyie nkó ditǎnni kǎténí Asidii kǎbe kó diháǎpònkari, kékuo benitibè tekǎupíríitè nè sikǎupísini (18000). Kè dèe wenté kè bè nsǒ mbeçíríbè beè máà duó duó.

36 De mǎnnì kè Asidii kóo kpàati Sennakedibuu uuté o áǎpònkari kéité kékò nkémbò Ninifu.

37 Memεme ò tamè diyie mari ò bǎð Nisidaki tou kéníní kú di ìikè, kòò bí Adadamadeki nè Sadetisee, kè bèè ò kǒũ disiè kékuo kéçoké kéçote Adadati èi, kòò birε Eda-Adonnii sǎoté o kpàti.

20

*Esekiasi muakemè kè Kuyie nhò miékùnnè
(Wénté Esaii 38:1-8 nè 2 Bekpààtibè tōmmú 32:24)*

¹ Dε kó dimònni ndi Esekiasii muakemè kédúúnnè mukũũ nkè Kuyie mpããnaànti náãntò Amoti birε Esaii kote o borè, kòò nàké ke dò: Ti Yiè nKuyie ntú a tũntε a cĩètè kpeti, a í yóó foute a yóó kúmu.

² Kè Esekiasii tũntε o ìkè kécuó nkumarí, kékuúnnè ti Yiè nKuyie nke dò:

³ Áú! Ti Yiè nKuyie. N da báámmu, n kuó mmesémmè. A yémmu n da tũmmè nè n yèmmè memou ke dōori a dómè.

Ò me nyĩ kékuó.

⁴ Kè Esaii nkpaá ke mu nyí yè tekpààticĩètè kó kudànkù, kè ti Yiè nKuyie nhò béinnè ke dò:

⁵ Wēte kénáké n nìtibè kóo kpààti Esekiasi ke tú: N yē mmí ndi Yiè nKuyie nho yààri Dafiti do tũ nkù, n kèèmu ò n kuónnèmè ke yà o nōnniēti, ke yóó ò miékùnnε diyìè tǎánni yìè, kòo ta n cĩètè miεke.

⁶ M bo ò yìé yεbie ntepiítè nè yènùmmù, kòò deeté wenwe nè di nhèi, kè Asidii kóo kpààti báá dì na. N yó nkānkému di nhèi n yètìrì kpéi nnè n kóo tōnti Dafiti kpéi.

⁷ Kè Esaii dò, bèε nante fikìè kó yεbe kéwaare okpààti mō ndè, kòo miēté.

⁸ Dè do sǎ nhEsekiasi bekemu Esaii ò yóó yà mù kébanté ke dò ti Yiè nKuyie nyóó ò miékùnnε diyìè tǎánni yìè kòo wēte kéta ku cĩètè.

⁹ Kè Esaii dò: Nte a yóó yà dè kébanté ke dò nti Yiè nKuyie nyóó dōò kù béi ntì, medéè mbo tote

yeḍetìsàkè tepíítè tēmè. A dó mèè keté de ììkàa kè de fōnkúò?

¹⁰ Kè Esekiasi dà: Dè í yóùnè mēḍéè mmè bo kété mē de ììkè, n dó mēè botí difōnkúò ndi.

¹¹ Mēmme Esaii bāntēmè ti Yiè nKuyie nkè mēḍéè mbotire kētuoke yeḍetìsàkè tepíítè.

*Esekiasi cōutēmè Babidōnni kó yeheikēntōrè
(Wénté Esaii 39)*

¹² De kó yemàrè miēke nke Babidōnni kóo kpààti Badadanni birē Medodaki-Badanni tōnnēnnímè benitibè yepārè kè bē bo dāu nhEsekiasi o muoke mēè kpíí.

¹³ Kè Esekiasi bē cōuté kè bē benke o kpàti sòri kùù dieku nē timàti pèítì nē mesāo nnè tihúúnti tibotí tibotí nē mekosàāmè, kè bē benkenè o kpàrinenti sòri dè. Ó kó yesòrè yemāu cénke, dēmarè í nsùó nhò í bē benke dè tekpààticfētè miēke, yoo o mómmuāo nho cīfētè.

¹⁴ Dè yī mēmme kè Kuyie mpāānāāntì nāāntò Esaii kōto o cīfētè kóò beke ke dà: Benitibè bēè kàtení a cīfētè bē yē mba? Bè yēnní de? Kè Esekiasi dà: Bè bonní diheì dētirì ndi Babidōnni.

¹⁵ Kè Esaii dà: Bè yà ba a kpààticfētè miēke? Kè Esekiasi dà: Dēmarè í sùó n yí bē benke dè n sòrè yemāu miēke.

¹⁶ De mōnni kè Esaii dà: Kénté ti Yiè nKuyie ntu n da náké tì.

¹⁷ Tì Yiè nKuyie ntu: Dè kpaanímu kè bē bo túóté dēè kó dimàà bo a kpààticfētè miēke kékōnnè Babidōnni, kētúóté a yembè do kóú dè, kēntō kētuokenèní yíe ndēmarè í yó nkpaá.

18 A mómumu nha bí a peité ì bè bo ì pĩrímú kékònnè Babidònni, ké bè fòmму ké bè pĩnnè tekpààticfètè miεε mutōmmú.

19 Kè Esekiasi dò: Ti Yiè nKuyie nduó nkàa n nàá ntì wennimu. Nè o yèmmè miεε ke né tú: Kè kunaatí cénke bo n kó dimònnì kè tìmatì í n kóònnè.

20 Esekiasi dāòrìmè sōmmε, ò dāò dèè kó dimāà, ò do m̄ake dūi kōmbūò nè ò maá m̄è botí kubinku dihei kékéú kukondóú kékpēnnénì meniε ndihei, dεnde kó dimāà dè wārimu Sudaa kpààtibè dāòrìmè pátìri miεε.

21 Kòo kú kòo birε Manansee sōtè o kpàti.

21

*Manansee naámmè Sudaa kabe kóo kpàti
(Wénté 2 Bekpààtibè tōmmú 33:1-10,18-20)*

1 Manansee do yóó di tikpàti ke m̄ake yεbie ntepiítè nè yèdéè ndi kénto tikpàti ke dō yεbie nsipísìnùmmù nè yènùmmù ke bo Sedisadεmmu, o yō yètìri do tú Efisiba nwe.

2 Kòo dāò ti Yiè nKuyie nyí dō dè. Ò do tūnne ibotí kù do bèti ì ké bè kànne ì do dāori ì s̄ake nyi,

3 kēwēte kēmaá o cice Esekiasi do pūo nyèè wūōt̄rè, yet̄rè borè kēmaá dibōò Baadi yet̄rè kécíéké Asedaa tedóú kéfíí, kéninku ke dōu ndiyiè nè otānkù nè siwāā Isidayεεribe kóo kpàti Akabu do dōòmè.

4 Kòo maá yεbōowūōt̄rè ti Yiè nKuyie ncīètè miεε Sedisadεmmu, kù do bè nàké ke dō kù dō ku yètìri mborè.

⁵ Kòo maá ti Yiè nKuyie nkó tidàntì tidé miéke yewũòtòrè, diyie nè otànkù nè siwǎǎ de kpéí,

⁶ kékuo o bire kētuo, kénkòrì tipǎǎtì ke náánnè yebòkè, ke waà mbenitinòmbè bèè yu becírìbè, nè bèè bourí tinùbootì kéndòori medòòrìmè pèu ti Yiè nKuyie nyí dó dè kè ku miéke ò yè.

⁷ Kòo tanné tɛbòatenkaanitè Asedaa Kuyie ncǐtè miéke. Ti Yiè nKuyie ndo nàkémú ku kóo tǎntì Dafiti nè o bire Sadoṃò ke dò Isidayeeriḃe tenkè miéke kù tǎáté ke dó ku yètìrì mbo Sedisademu nwe nè ku cǐtè miéke.

⁸ Kè dè bo yie nkè ku nìtìbè Isidayeeriḃe ténke bá nháá ntipiùtì timòu kédéténè ketenkè kù duó nkè be yembè, kè bè cénke dòori kù bè nàké tì timòu ku kuó imòu ku kóo tǎntì Mòyiisi bè wǎri ì.

⁹ Sudaa kòbe me nyí nyie ti Yiè nKuyie nkpeti kè Manansee bè fétinne kè bèe dòò meyei nképǔtè ibotí Kuyie ndo kùò ì ké bè kànnè ì do dòòrìmè.

¹⁰ Mémme kè ti Yiè nKuyie nní mbè nnàánnè kè ku pǎánáàntì náámbe tùònkò.

¹¹ Sudaa kòbe kóo kpààtì Manansee me ndòòrìmè isòke kperè, kédòò meyei nke dè pǔtè Amòriibe bèè do dè bo nè dimònni bè do dòòrìmè, weè tanné Sudaa kòbe hemòu mubòòfèù miéke.

¹² Ntè ti Yiè nKuyie nyIsidayeeriḃe tũ nkù tu mù: Kù tu kù yóó duònní mèè yei nSedisademu nè Sudaa kòbe tenkè, bèè kó dimàà bo tì kèè tì bo kpéété be to.

¹³ Kù tu kù bennénè Sammarii kùù òũ kù yóó ku mbennénè Sedisademu. Kù anténè fèè nuòfè Akabu cǐtè, kù yóó fe nhanténè Sedisademu, kòò eité bè òò eité mèè botí dibuu kékónténè di ìnkè.

14 Ku nìtìbè bèè bo nkpaá, kù bo bè ùtóo. Kù bo duó nkè be dootitòbè mbè pĩ nke fekù be kperε.

15 Ke yé nè be yembè yèmè Esibiti bè baa dɔɔri kù í dɔ dè nde kényinko ku miεke nè yíenní.

16 Sudaa kàbe kóo kpààti Manansee do kùonèmu benìtìbè p̄eu bèè í càke m̀m̀mam̀, kè be yĩ m̄piε nSedisademmu εì. Ke né yíènè m̄eyei nhò tanné Sudaa kàbe m̀èè miεke, kè bè ndɔɔri ti Yiè nKuyie nyí dɔ dè.

17 Manansee kó m̄edɔ̀r̀im̄è s̄omme ò d̀d̀ d̀èè kó dim̀àà nè ò d̀d̀ m̀èè yei ndem̄ou dè w̄arimu Sudaa kpààtìbè d̀ɔ̀r̀im̄è p̄at̄iri miεke.

18 Kòo kú kè bèè ò kũnné okpààti c̄f̄ètè kó mupérím̀ù bè tú mù Usaa mu miεke. Kòo bire Am̄ɔ s̄ɔ̀t̄é o kpàti.

*Am̄ɔ naámm̄è Sudaa kàbe kóo kpààti
(Wénté 2 Bekpààtìbè t̄ómm̀ú 33:21-25)*

19 Am̄ɔ do yóo di tikpàti ke m̄ake yebie nsipísidé nè yèd̄éè ndi, k̄ént̄o tikpàti ke d̀ò yebie nyèd̄éè ke bo Sedisademmu. Kòo ȳò yèt̄ir̄i tu: M̄esudem̄eti Adusi bire, Yotiba ὲi kou.

20 Kòò d̀ɔ̀ ti Yiè nKuyie nyí dɔ dè o cice Manansee baa do d̀d̀m̀è m̄em̄ómm̄omm̄e,

21 k̄ét̄ũnn̄e o cice borim̄e weti weti k̄énfeu yeb̀k̀è o cice do feu yè ke ninku ye ìk̀è,

22 kédootóo ti Yiè nKuyie n̄ho yembè do tũ nkù, ò í ntũnn̄e ku kó kuce.

23 M̄em̄m̄e kòo tũmb̄èe cómm̀ú ke bo ò b̄o nkòò kùo o c̄f̄ètè miεke.

24 Kè dihei kó benìtìbèè bè poté k̄ékuo, k̄éduó nkòo bire Sosiasii s̄ɔ̀t̄é o kpàti.

²⁵ Amṓ dṓ̀rìmè sṓmmè ò dṓ̀ dèè kó dimàà dè wàrimu Sudaa kpààtibè dṓ̀rìmè pátíri mièkè.

²⁶ Kòo kú kè bèè ò kũnné o cìcè fṓti mièkè Usaa pèrímù. Kòo birè Sosiasii sṓtè tikpàti.

22

*Sosiasì naámme Sudaa kṓbe kóo kpààti
(Wéntè 2 Bekpààtibè tṓmmú 34:1-2)*

¹ Sosiasì do yóo di tikpàti kè mṓkè yebie nyèni ndi kéntṓ tikpàti kè dṓ̀ yebie nsipísitā̀ati nè dimàà, kè bo Sedisadṓmmu kòo yṓ̀ yètìrì tu Sedida Adaya birè Bosikati èi kou.

² Kòo ndṓ̀rì ti Yiè nKuyie ndó dè, ò do tũnne o yà̀rì Dafiti borimè mme weti weti, ò í nyóu mèmamè.

*Sosiasì pètémè Kuyie nkuó pátíri ku cĩ̀ètè mièkè
(Wéntè 2 Bekpààtibè tṓmmú 34:8-18)*

³ Sosiasì do bo o kpàti benni tṓpítè nè diniínnì mièkè nke kṓtṓ nho kóo pátíwā̀ati Safā̀ Asadia birè, Mesudammu yaabirè, kè dṓ̀ bèè kṓtè ti Yiè nKuyie ncĩ̀ètè,

⁴ kénáké ikuó niùti dièwè Idikiya kòo ya timátì pèítì bè tṓnì ti ti Yiè nKuyie ncĩ̀ètè kpéí, mbèè tṓ̀ bàà kè bè tì cuó tì màmè,

⁵ kè tì tṓ̀tṓ̀tṓ̀ kédúo mbèè baké ti Yiè nKuyie ncĩ̀ètè tũntimù kó mutṓmmú, kè bèè yietí bèè pĩ̀ mmutṓmmú ku cĩ̀ètè mièkè kè tũnni dèè càkè.

⁶ Bedabeesũ̀bè, nè bèè ni mumarimù, nè bemaribè, kè donnè idéi nè yetádiyè kṓtũntenè Kuyie ncĩ̀ètè.

⁷ Kè bè bè duó mbè bá mbékú ke tú bèe náké bè ti pĩnnè mèè botí mutōmmú, ke yé bè pĩmmè kè dè wennnimu.

⁸ Kè ikuó nìtì diewè Idikiya náké opátíwāàti Safāã ò pètémè ti Yiè nKuyie nkuó pátiri ku cĩètè miēke, ké dì nhò duó nkòo kaà.

⁹ Ò kàa mmemme kédeè kékote kénáké okpààti ke dò: Tínti a kó betōmbè ti tūótému timátì péitì ke duó mbèè ni ti Yiè nKuyie ncĩètè kó mutōmmú.

¹⁰ Kòo náké okpààti ke dò: Ikuó nìtì Idikiya weè n duó ndipátiri mari, ké dì nhò kàa.

Osiasi beémmè onitipòkù wèè náá nKuyie mpāānāāntì

(Wénté 2 Bekpààtibè tōmmú 34:19-28)

¹¹ Okpààti kèè memme Kuyie nkuó bè ò kàa nyi kékēté o yààti,

¹² kénáké ikuó nìtì Idikiya nè Safāã birē Ayikammu nè Miseen birē Akibāō nè opátíwāàti Safāã nè okpààti kóo tūnti Asaya ke dò:

¹³ Kōtenè kébeé nti Yiè nKuyie n kpéi nnè benitibè kpéi, Sudaā botí kumōu kpéi nkéyà dipátiri bè mè mpèté dì tō tì! Ti Yiè nKuyie mmieke ti yè mediè mmè ti yembè í yie mmèè kpéi nke tūnne dipátiri dii ntō tì, bè í yie nke dōò dì yé mmù.

¹⁴ Mēmme ikuó nìtì Idikiya nè Ayikammu nè Akibāō nè Safāã nè Asaya bè kàtemè onitipòkù Udida borè wèè náá nKuyie mpāānāāntì. Kòo dāu yètiri tu Sadummu Tikifa birē, Adasi yaābire kòò bàa ikuó yààti. Dē kóo nitipòkù do bo Sedisadēmmu nwe, dicēkarì bè tu dì: Diheì pānni kè bèe ò náké bè tō tì.

¹⁵ Kòo bè tēñné ke dò: Kōtenè kénáké onitì wèè di tōnni m borè ke dò: Ti Yiè nKuyie ntu

16 Sudaa kàbe kóo kpààtì kàa ndìi pátírì náá mmèè yei nkpéí mē yóó bóté Sedisademmu nwe nē o nìtìbè.

17 Bè kù bantóo mēè kpéí nke tuò ntihúúntì yebokè kè be dṑrì mē íinko ku mièke. Dèè te kè ku mièke yè di nheì, ke í yóó bonke.

18 Dí náké Sudaa kàbe kóo kpààtì wèè di tǎnní kè di bo beé nti Yiè nKuyie nyIsidayeeribe tū nkù ke tú ò kèè tìi náantì yóó dṑmu.

19 Ò né mē nti kèè mē kòo yèmmè cààrè, kòo kékù nne omáà. Kù náké tì di nheì kpéí nnè di yembè kpéí. Mēyèi ndiemè mēè yóó bè tù̀ðkení kè be tenkéè náá Kuyie ncǎ kè. Ò mē nkērì mē o yààtì ke kǎmmú ku ìkè kù tu kù kèè mu.

20 Nè de kpéí nkù tu kù bo ò òmpùnne o yembè borè bàmmùù, o nònfè báá yà mēyèi nkù yóó banténì mē Sedisademmu. Mēmme kè bèe kote ke tì nhò náké.

23

*Okpààtì Sosiasi kàammè benitìbè Kuyie nkuó pátírì
(Wénté 2 Bekpààtibè tǎmmú 34:29-32)*

¹ Kòo kpààtì tìi nSudaa naàmùnkù kó bekótìbè, nè Sedisademmu èi kàbe,

² kékote ti Yiè nKuyie ncǎtè ke neínè Sudaa èi kàbe nè Sedisademmu èi kàbe bemou, ikuó nìùbè nè ti Yiè nKuyie mpǎãnáantì náam̀bè nè benitidiebè nè cénkoo kàbe, benitìbè bemou. Kòo bè kàa nyikuó pátírì bè pèté dì ti Yiè nKuyie ncǎtè mièke dimou.

³ Kòo nkpaá cómmú diwũ̀tònnì ìnkè, kédóúnnè ti Yiè nKuyie ndinùù dìi tu bè ntū be Yiè nKuyie kényie nku tannò nè ku kuó nè ku tié nè be yèmmè memou, kéndò̀ri tìi kó dimàà wàri ikuó pátírì mièke

ti yē mmù. Kè benìtibè bemou dò: Ti yiemmu ke bo ntaunnè Kuyie.

*Bè wète ke tũntemè Kuyie mbáámmù Sudaá tenkè
(Wénté 2 Bekpààtibè tómmú 34:3-5)*

⁴ Kòo kpààtì náké ikuó niùtì diewè Idikiya nè bèè ò tũnko nè bèè bàá ti Yiè nKuyie ncĩètè ke dò bèè denne tinenti bè do pĩnnè tì dibòò Baadi nè Asedaa nè diyie nè otànkù nè siwǎǎ de tómmú ti Yiè nKuyie ncĩètè miéke. Kè bèè dè denne Sedisademmu ké dè tuò nSetinòò biriku, kèto de tápeí nkékótenè Beteedi.

⁵ Kè bèè beti bèè do ni ibòòkuó Sudaá kpààtibè do ànné bè kè bè ntùò ntihúúntì yetòrè yèè bo Sudaá tempè mmieke nè yehékè yèè tǎkénè Sedisademmu nè bèè do tuò ndibòò Baadi nè otànkù nè siwǎǎ simou boti tihúúntì.

⁶ Kè bèè uuté Asedaa tedóú ti Yiè nKuyie ncĩètè miéke, kédenne Sedisademmu, kékótenè Setinòò kubiriku ké kù tuò nkè kùu naá mmutápeí nkè bèè mù útóo ifǎti miéke.

⁷ Kè bèè può nyetuo bè do maá yè kètanné benitipòbè bè do soó mbè kénkòrì ke bè dounè be kó ikuó yèmmè. Nè benitipòbè do òò nkàri dè ke duòkù tiyààtì bè ò nhǎ tì ke dounnè tebòòtenkaanitè Asedaa.

⁸ Kè Soasii duó nkè bèè yúní ikuó niùbè Sudaá tenkè kemou miéke kè bèè sǐnkúnne yetòrè bè do tuò nyèè ìnkè tihúúntì kékété Kebaá kèntò kétuòkenè Berisebaa yèè bo dibòrì bè do tú dì diheì yiè nSo-suwee kó dibòrì borè. Kè bèè può nyeteyè yèè bo a bo ntatoomè diheì kó dibòrì kubakù cǎnku.

⁹ Ikuó niùbè bèè do tuò ntihúúntì yebòòwũòtòrè ìnkè bè í ndò mbè bo na kékóte ti Yiè nKuyie nkó diwũòtònnì borè Sedisademmu. Bè né bo na

kéwənnénè be kəbe təbè kécááké pḗḗ wèè í kəərenè mutie mùù muuti.

¹⁰ Kè bḗe sīnkùnnè ditànni dìi bo Benni-Inəmmu Biriku bè tu dì Tofeti, bè do ʔ ntuə ndiì ìnkè ibí, kòo məù ténke báá tuə ndenitidabire yoo denitipobire dibəə Məḍəki.

¹¹ Kè bḗe kuə sisḗi Sudaa kpààtibè do duś nsi kè bè bo ndəúnnè diyìè kè si mbo ti Yiè nKuyie ncḗḗtè kó dibòrì také, ke tókénè tekpààticḗḗtè kóo kóti Mədanni-Mədəki cḗḗtè. O cḗḗtè do tókénè bè do maá kùù dieku nku kékpeénnè Kuyie ncḗḗtè, kétuə nnè sinaasḗi bè do pā si kè bè bo ndəúnnè diyìè.

¹² Kòo puə nyebəwḗḗḗtə̀rè Sudaa kpààtibè do maá yè Aasi kó kudànkù ìnkè nè Manansee do maá yè ti Yiè nKuyie ncḗḗtè kó dədànnè dədə miəke, kòo yè pə̀nte kédéitè kéútóo ye táá nSetinə biriku miəke.

¹³ Kòo cəke yebəwḗḗḗtə̀rè Sodomə do maá yè Sedisadəmmu kó yetə̀rè odifìè tārì bakù cànku Sidoniibe bəyeyiri Asitaditee kpéi nnè Məabiibe bəyeyiri Keməəsi kpéi nnè Aməniibe bəyeyiri Midikəmmu kpéi nkòo yè sīnkùnnè yeməu,

¹⁴ képuə nyebəwḗḗḗtə̀rè bè do fiíkú yè kéu itedéi kətəni bəcírìbè kḗḗ kəpíe ndè do bo yèè borè.

*Isidayeyiribe wḗte ke tūntəmè mubáammu
(Wénté 2 Bekpààtibè tōmmú 34:6-7)*

¹⁵ Kè Sosiasii puə nNebati bire Sedoboammu do maá dìi wḗḗḗtə̀nni Betēdi kó ditànni borè kətanné Isidayeyiribe mēyeyi mmiəke. Kòo dì puə kécúu nditə̀nni nè kutedəú, deməu kè dḗe naá mmutáá.

¹⁶ Mēmme ò wéntémè kḗyà ifḗti ìi do bo deborè ditārì ìnkè kətḗ nkè bèè kūténì be kḗḗ kòò ye cúu

ndiwũõtònni ìnkè, ké di s̀nk̀unne k̀end̀onnè ti Yiè nKuyie ndo ti nàkémè ku pããnáànti náàntò kòo ti béi, Sedoboammu dèke dii m̀onnì diwũõtònni ìnkè dibanni yiè. Ò de mbo k̀ewénté k̀eyà Kuyie mpããnáànti náàntò wèè do nàké de kó tipããnáànti o f̀sti.

17 Kè Sosiasii beke ke d̀ò: Dif̀tità̀rì dii we nkó kuf̀sti kperi ndi?

Kè dihei yembèè ò t̀énné ke d̀ò: Kuyie mpããnáànti náàntò wèè do itèní Sudaa tenkè k̀ékotèní k̀énáké a me mbo ke d̀òrì ti yíe, nho f̀stità̀rì ndi.

18 Kè Sosiasi d̀ò: Yóunè de kó kuf̀sti, di báá kù kàáké! Mè̀m̀me kè bèe yóu o kũ̀ òmòu í nyè kũ̀té, k̀eyóunè mú̀nke Kuyie mpããnáànti náàntò wèè do yènní Sammarii tenkè o kpeye.

19 Kè Sosiasi mú̀nke può nyeb̀òotuo bè do maá yè Sammarii ekè mièke Isidayeribe kpààtibè do maá yè k̀íí ti Yiè nKuyie mmieke. Kòo yè può mpáí ò può mmèè botí Betèedi kpeye.

20 Kòo p̀immú beb̀oyembè bèè dè bo ké bè fié be b̀òwũõtòrè ìnkè, k̀écóunnè yenitikũ̀ de kó yewũõtòrè ìnkè.

Ò me nyí k̀édeè k̀ewète Sedisadèmmu.

*Sosiasi duóm̀mè kè bèe baa ndiyentébanni
(Wénté 2 Bekpààtibè t̀ómmú 35:1, 18-19)*

21 De kó dif̀nkúò kòo kpààti Sosiasii náké beǹitibè ke d̀ò: Baánnè diyentébanni kédéúk̀unne ti Yiè nKuyie nyètìrì, k̀éntũ̀ ntìi wà̀rì ku kuó pátìrì mièke.

22 Nè bebaatibè kó dim̀onnì, k̀éntò k̀etuokenní bekpààtibè kó dim̀onnì Isidayeribe nè Sudaa kòbe, bè do í baà ndiyentébanni mebotí.

²³ Okpààti Sosiasi kpàti benni tepíítè nè diniínni ndi bè wète kébaámmè diyentébanni mēbotí Sedisadēmmu ke bo déúkūnne ti Yiè nKuyie nyètiri.

Sosiasi kpàti m̀anku

(Wénté 2 Bekpààtibè tōmmú 35:20-27. 36:1)

²⁴ Kè Sosiasii paa mpáíí Sudaa tenkè keməu miēke nè Sedisadēmmu òməu miēke bèè yu bēcírìbè nè bèè bourí tinùbootì, nè bèè fiíkú bēcírìbè, nè sibəotenkaanli, nè isəke ìi kó dimàà do dəəri Sudaa tenkè, nè Sedisadēmmu oməu miēke. Sosiasi do tūnne ikuó niùti Idikiya do pèté ti Yiè nKuyie nkuó pátiri di ku cīètè miēke di yē mmù mmu, kékáuté dēnde kó dimàà páíí.

²⁵ Bekpààtibè bèè do ò niiténè kédì tikpàti nè bèè ò tūnne ní òməu do í bo wèè ò dōnnè, weè duó nhomàà Kuyie nnè o yèmmè meməu nè o wērímú muməu, kéndəəri ti Yiè nKuyie ndo duó nyìi kuó Məyiisi kòò ì wàri ì yē mmù.

²⁶ Bá nè memme kè Kuyie mmiēke nkpaá péi Sudaa kəbe bē kóo kpàti Manansee, weè do cààrè ti Yiè nKuyie nkè ku miēke bè yē bá kè í nyie nkè bo do.

²⁷ Memme kè ti Yiè nKuyie mbè nàké ke d̀: M bo kei nSudaa kəbe m borè, n kei mmèè botí Isidayēeribe. N yóo dootóomu Sedisadēmmu dihè ì n tãáté di, nè n cīètè n do bēi nkè d̀ n yètiri yó mbo tēè miēke.

²⁸ Sosiasi dəərìmè səmmè ò d̀ò d̀è kó dimàà de wàrimu Sudaa kpààtibè dəərìmè pátiri miēke.

²⁹ O kó tikpàti miēke nkè Esibiti kóo kpàti Nēkoo k̀rìmè ke bo tee nhAsidii kóo kpàti mudoò kukó

nhEfadati borè. Kè Sosiasii ò dinté, kè Nekoò ò kùò Mekidoo kó mudoò ketimù mièke.

³⁰ Kòò kó betōmbèè ò tùóté nè tekpàrìnaasāntè Mekidoo kékōnnè Sedisademu, kòò kūnné Suda kpààtìbè fōti mièke. Kè dihèi yembèè pī nYoakasi tikpàti, kòò còú mmekùò nkòò sōtè o cice Sosiasii kpàti.

*Yoakasi naámmè Suda kàbe kóò kpàti
(Wénté 2 Bekpààtìbè tōmmú 36:2-4)*

³¹ Yoakasi do yóò di tikpàti ke mōke yebie nsipísidè nè yètāāti ndi kéntò tikpàti ke dò betāābè bètāāti ke bo Sedisademu. Ó yō yètìrì do tú Amitadi Yedimeyau birè, Dibuna èi kou.

³² Kòò dāò ti Yìè nKuyie nyí dó dè o yembè do dāò mèè botí weti weti.

³³ Mēmme Esibiti kóò kpàti Nekoò ò pīmmè kékpetínnè Dibuda Amati tenkè mièke bá ò ténke í ntú Sedisademu kóò kpàti. Kòò duó nkè bè nhò yietì dāmpòò bá dìi benni timáti péítì cidóòbè sikōupísitāāti (3000), mesō ncidóòbè sikōusitāāti (300).

³⁴ Kè weè kpàti Esibiti kouu tùóté Sosiasii birè Ediakimmu kedúò nkòò sōtè o cice kpàti, kòò ò cèète diyètìrì kòò yú ke dò: Sosakimmu, kétúóté Yoakasi kékōnnè Esibiti kòò ke nkú.

³⁵ Kè Sosakimmuu kéété o nìtìbè bá wè o wērímú mamè ò bo duómmè timáti péítì, nè mesō nkè dè nsānnè Esibiti kóò kpàti beke dè. Kè bè ní dè nhò duó nkòò dè duó nhokpàti Nekoò.

*Sosakimmu naámmè Suda kàbe kóò kpàti
(Wénté 2 Bekpààtìbè tōmmú 36:5-8)*

³⁶ Sosakimmu do yóó di tikpàtì ke m̄ake yebie nsipísidè nè yènùmmù ndi, k̄éntò tikpàtì ke d̄ò yebie tepíítè nè òm̄àà ke bo Sedisad̄emmu, k̄òo ȳò yètìrì tu: Sebida Pedaya bire Dumaa eì kou.

³⁷ K̄òo d̄òò ti Yiè nKuyie nyí d̄ó d̄è o yembè do d̄òò mèè botí weti weti.

24

¹ Sosakimmu kpàtì miēē nke Babid̄onni k̄óo kpààtì Nebukannesaa ò dom̄è k̄òò na, k̄òo ò b̄úté k̄é nhò bùs ke d̄ò yebie nyètāāti k̄éw̄ēte k̄éyete o kp̄eti.

² M̄em̄me k̄è ti Yiè nKuyie nduós nk̄è bef̄èèbè Babid̄onni k̄òbe nè Asidii k̄òbe nè M̄òabu k̄òbe nè Am̄oniibe, k̄è b̄èe do Sudaa k̄ó dikpààtiyuu ke bo di d̄èè páíí k̄énd̄onnè ti Yiè nKuyie ndo ti nàk̄ém̄e ku k̄ó bet̄òmbè ku p̄ānāāntì nāam̄bè k̄è b̄èe tì b̄éi.

³ Ti Yiè nKuyie ndo duós nk̄è d̄end̄e k̄ó dim̄àà b̄è t̄ùòkení ke bo b̄è kei nku bor̄è nde, Manansee k̄ó m̄eyei nk̄p̄éi nn̄è ò d̄òò d̄èè k̄ó dim̄àà,

⁴ nè ò do k̄ùò b̄èè n̄it̄ibè k̄è be ȳī ncóú nk̄ép̄ie nSedisad̄emmu bá b̄è í cààr̄è m̄umam̄ù, mèè do te k̄è ti Yiè nKuyie nyete k̄ù bo b̄è c̄íēm̄m̄è.

⁵ Sosakimmu d̄òòr̄im̄è s̄omm̄e ò do d̄òò d̄èè k̄ó dim̄àà d̄è w̄ar̄imu Sudaa kpààtibè d̄òòr̄im̄è p̄át̄iri miēē.

⁶ K̄òo k̄ú k̄è b̄èe ò k̄ūnn̄è o yembè f̄ōti. K̄òo bire Sosakinni s̄òt̄é o kpàtì.

⁷ Esibiti k̄óo kpààtì t̄énke í nyè o eì ke ȳé Babid̄onni k̄óo kpààtì do fièt̄em̄è o tenk̄è ò do te k̄è k̄ét̄úót̄é Esibiti k̄ó kukó nk̄ét̄uòkenè kukó nh̄Efadati.

*Bè p̄īr̄m̄úm̄è Sudaa k̄òbe ke k̄onn̄è Babid̄onni
(W̄énté 2 Bekpààtibè t̄ōmm̄ú 36:9-10)*

8 Sosakinni do yóo di tikpàtì ke mọke yebie ntepiítè nè yèni ndi, kénto tikpàtì ke dọ betààbè bètāāti ke bo Sedisademmu. Kòo yō yètìrì tu Neusitaa Edinatāā birẹ Sedisademmu èi kou.

9 Kòo dọò ti Yiè nKuyie nyí dọ dè. Ò do tũnne o yembè borime mme weti weti.

10 De mōnnì ndi Babidōnni kóo kpààtì Nebukannesaa domè Sedisademmu kóò pi.

11 Kè Nebukannesaa o mómumu nkatení kédò dihei o āāpòmbè pi dī.

12 Mēmme Sosakinni Sudaa kọbe kóo kpààtì yènnímè kékote kóò duó nhomàà kénéinè o yō nè o kó betũmbè nè bè fōmmu bè kè tu tekpààticīètè kó bekótíbè. Kè Babidōnni kóo kpààtì bè pīmmú kédọò tidaatì. O kpàtì benni diniñnì miẹke do nke ò bè pīmmúmè.

13 Mēmme ò tāmè ti Yiè nKuyie ncīètè kó tinenti timou tì do bo te miẹke nè tekpààticīètè miẹke kpeti. Kè bèe puo mmeso nkó tinenti timou Isidayeeribe kóo kpààtì Sadomọ do dọò ti ti Yiè nKuyie ncīètè kpeí, nkù do tì nàké ke yēmme.

14 Kòo pīmmú okpààtì kó betũmbè nè bèè tu benitidièbè, kè bè mbo tekoupiíítè (10000), kèpīmmúnè bemáábè nè bèè dòòri yecaukpetínyè, kè cénkoo kọbe bèè nkpaá dihei.

15 Kòo tọ Sosakinni nè o yō nè o pobè nè iwēi yembè nè bè fōmmu bè kè bè tu tekpààticīètè kó bekótíbè, kè bè kōnnè Babidōnni.

16 Bèè kó dimàà nọ mmudoò kè bè mbo sikoupiisíyiekè (7000) bemáábè nè bèè dòòri yecaukpetínyè kè bembè mbo tekoupiíítè (1000),

4 Kè bèe duute kuduotí keyènkè, kòo kpààtì yè nè o ããpòmbè kètũnne Adaba kó kuce, dibòrì kòku iduotí idé saku, kùu tòkénè okpààtì pèrímù. Kè Babidònni kòbèe fité dihei.

5 Kè Babidònni kòbèe beti okpààtì kóò nìnte Sedikoo biriku kòo ããpòmbèe cíté kóò yóu.

6 Kè bèe ò pĩ nkékàtenè Dibuna Babidònni kóo kpààtì borè kóò nàké be dó kóò dàòmè.

7 Kè Babidònni kóo kpààtì fíé okpààtì Sedesia bí o nuò mmieke, kédoké Sedesia nuò nkòò boú timátì kékònnè Babidònni.

Bè wète ke pĩrmúmè Sedisademma kòbe ke kònnè Babidònni

(Wénté Sedemii 39:8-10. 52:12-30 nè 2 Bekpààtibè tòmú 36:17-21)

8 Babidònni kóo kpààtì Nebukannesaa kpàtì benni epítè nè diweínni mieke nke Nebusadadanni tihããpòntì tìi bàa okpààtì ti kóo kòtì wèè tũ nhokpààtì, ò tũðkenímè Sedisademma,

9 kédúò nkè bèe cóu nti Yìè nKuyie ncíètè nè tehããpòncíètè nè Sedisademma kó sicéĩ simòu, ke cóunnè benitidièbè kó sicéĩ simòu.

10 Kè Babidònni kó behããpòmbè bèè cienní tihããpòntì tìi bàa okpààtì ti kóo kòtì kè tìi può nkuduotí kùu fité Sedisademma.

11 Kè Nebusadadanni wèè baké tihããpòntì tìi bàa okpààtì, kòo pĩmmú bèè nìtibè do kraá dihei nè bèè do yè kóò tũnne nè benitibè tòbè péu kékònnè o cie.

12 Kè súò mbetenkútibè mǎà bèè bo nkuuti nè bèè bo nhò fiiku detie mbè tu dè fínyĩ.

13 Kè Babidɔnni kó behããpòmbèe bóké disɔwũḍ kó yesãnkè ti Yiè nKuyie ncīètè kpeye nè ye kó yeteitiyè nè disɔwũḍ kó kunankú diekù kùù bo ti Yiè nKuyie ncīètè kètɔ disɔwũḍ kékònnè Babidɔnni.

14 Kòo túóténè yesɔbɔ bè do ð nkounè yè mutápeí nnè de kó tikãpenti nè de kó yese nè de kó ihaaké nè sibúkúsí. Dèè kó dimàà cénke tú disɔwũḍ kó tinenti bè do pĩnnè ti ti Yiè nKuyie cīètè mieke mutōmmú.

15 Kuhããpònkù kùù baké tìi bàà okpààti kè kùu túóté sisɔbúkúsí nè yebɔ bè do méúnè yè meyĩ ndèè kó dimàà cénke tú mesɔ nkperε nè timáti péítì kperε.

16 Sadoṃɔ do dònè dīi sɔwũḍ ti Yiè nKuyie ncīètè kó tinenti ti cēékù do í mɔke kù mààmè. Yesãnkè dieyè yédé nè kunankú diekù nè tenaasãntè tēè kù tɔ nè yecēētīyè.

17 De kó yesãnkè yédé, dimàà kó meokùmè do bo métìrì bèwei ndi, bá dì kè dì mɔke diteitirì di yómmè kè di okùmè bo métìrì mèdémè nè dikéè. Bá dīi teitirì ãnkè kè bè kpē mmesɔ nke fité kè dè dò nyetebe bè tu yè kèdènátì. Demɔu kè dè wē nke tú disɔwũḍ maa, ke me ndò nyédé.

18 Kè de kó kuhããpònkùu pĩ nyikuó nùtì diewè Sedaya nè Sofonii wèè ò pòkoo, nè betɔbè bètããti bèè bàà ti Yiè nKuyie ncīètè, ké bè kpetínné.

19 Kè kùu pĩnnè bè fɔnte wè kòo tu tekpààticīètè kóo kóti nè betɔbè mabè bènùmmù bèè wēnnè okpààti ke bo dihei mieke. Nè wèè baké behããpòmbè o kóo pátíwãàti, wèè pĩ mbehããpòmbè nè dihei kó benitìbè tɔbè mabè sipísikuà.

*Babidɔnni kóo kpààti dɔ̀mè Sosakinni mesàà
(Wénté Sedemii 52:31-34)*

²⁷ Bè me mpĩ nSudaa kóo kpààti Sosakinni kékònnè Babidɔnni, kè dè mmòke yebie nsipísitàãti nè yèyiekè, otànkù tepíítè nè odéríwè, diyìè sipísidé nè diyìènnì yìè kè Babidɔnni kóo kpààti Èfidi-Medodakii di tikpàti, kóò kuó mmesémmè kóò kpeté kóò dènnè dikpetíntou,

²⁸ kóò nàké tináaṅsààti, kóò níí nkoò mbaké bekpààtibè tɔ̀bè nè bè bè do wē nke bo Babidɔnni.

²⁹ Kòo duó nkè Sosakinnii dáté tikpetínyààti, kényo nwenwe Babidɔnni kóo kpààti borè o fòmму muməu miεke.

³⁰ Kóo kpààti weè nyé o kpríí nsáà, yewe yeməu duómè, o fòmму muməu miεke.

Bibiri Kuyie Nnààntì Pátírì
The Holy Bible in the Ditammari language of Benin

copyright © 2001 SIM International

Language: Ditammari

Translation by: SIM

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-05-31

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023

5e2d0f12-f1d8-567b-bf98-cf1de4599d16